

ПРАВОСЛАВЉЕ

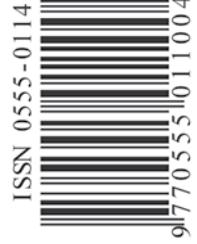
НОВИНЕ СРПСКЕ ПАТРИЈАРШИЈЕ

Устоличен
Епископ
зворничко-
тузлански
Господин
Хризостом

Излази 1. и 15. у месецу

15. јун 2013. године 2,5 КМ

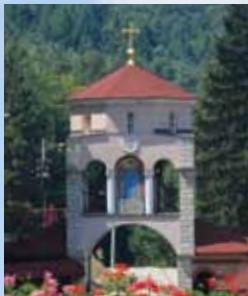
Цјена 90 динара Број 1112

ISSN 0555-0114

православље.срб ; www.pravoslavlje.rs

Светиње Српске Цркве – Централна Србија – Манастир Тресије

Манастир Тресије је данас православни мушки манастир који припада Епархији шумадијској Српске Православне Цркве.

Различита су мишљења о времену настанка овог манастира; највероватније је основан 1309. године, у време краља Драгутина.

Манастир Тресије налази се на Космају, близу данашњег пута Сопот–Младеновац. Посвећен је Светим Архангелима Михаилу и Гаврилу. Назив Тресије је добио по потоку који извире поред манастира.

Манастир Тресије је рушен и обнављан више пута. Прва обнова по доласку Турака била је 1709. године, када је овај манастир обновио братство манастира Раковица. Манастир Тресије је срушен поново крајем 18. века, и обновљен 1936. године.

М. П.

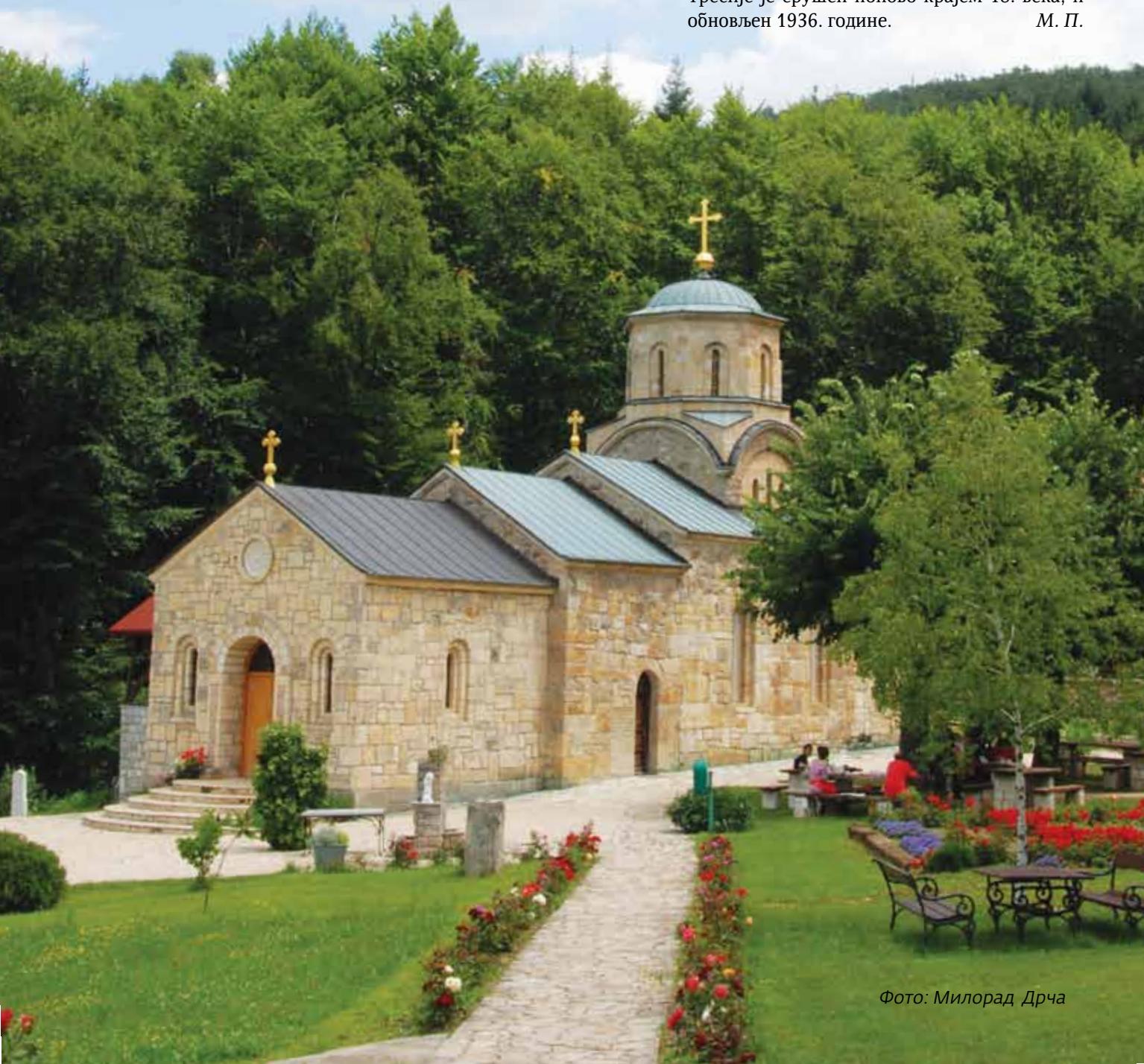

Фото: Милорад Дрча

ПРАВОСЛАВЉЕ 1112

4
Активности Патријарха

8
Устоличење Епископа
зворничко-тузланског
Г. Хризостома
Радован Пилићовић

12
Дан сећања – Јадовно
Светлана Новићић

13
Архиепископ охридски Јован
осуђен на три године затвора

14
**Разговор са Преосвећеним
Епископом бачким Г. Иринејем**
Брига за Србе света дужност

17
Разговор са Радошем Бајићем
Србија после „Равне горе“
више неће бити иста
Славица Лазић

20
Ћирилични интернет домен у
концепцији СПЦ
Презвитељ гр Оливер Суботић

24
Поводом члánка Зорана Ђуровића
„Папа Франциско и будућност
односа са Православном Црквом“
Митрополит црногорско-приморски Амфилохије

„Православље – новине Српске Патријаршије“ излазе са благословом Његове Светости Патријарха српског Иринеја. Издаје Информативно-издавачка установа Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве. Први број „Православља“ изашао је 15. априла 1967. године.

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР:

Члан Св. Арх. Синода задужен за надзор над радом
Информативно-издавачког установе Св. Арх. Синода СПЦ
Епископ зворничко-тузлански Хризостом

Главни и одговорни уредник
Презвитељ мр Александар Ђаковић

Оперативни уредник
Срећко Петровић

Секретар редакције
Снежана Крутиковић

Фотограф
Бајон Драган С. Танасијевић

Лектор и коректор
Торње Остојић

Чланови редакције
Презвитељ др Оливер Суботић,
Сања Лубардић, Славица Лазић

**Излази сваког првог и петнаестог у месецу, за јануар
и август двоброј.** Годишња претплата за нашу земљу је 1700
динара, полугодишња 850. Појединачни примерак 90 динара.
Претплата за нашу земљу може се уплатити на благајни Српске
Патријаршије, Краља Петра 5 или на текући рачун.

26
Може ли популарна култура
заменити религију?

Јерје Владислав Вранић

29
Наступ Хора
„Београдски мадригалисти“
мр Милица Андрејевић

30
„Јелини“ у Еванђељу по Јовану
(Јн. 7, 35; 12, 20)
гр Предраг Драјашиновић

32
Високо образовање СПЦ
у 20. веку (пети део)
гр Александар Раковић

34
Трпеза љубави
у Новим Бановцима
Прошојереј-стиварофор Михаило Арнаут

35
Четрдесет година у служби
Цркви и свом роду

36
Сећање на вољеног професора
Прошојереј Добријово В. Милуновић

38
Свет књиге

40
Наука, уметност, култура...

42
Кроз хришћански свет

44
Из живота Цркве

47
Огласи

На насловној страни:

**Устоличење Епископа
зворничко-тузланског Хризостома**
Фотографија: Рајко Р. Каришић и Рајко Радановић

Рукописи и фотографије се не враћају. Текстови достављени
редакцији „Православља“ подлежу анонимној рецензији.
Текстови и прилоги објављени у „Православљу“ представљају
ставове аутора.

Дизајн: Соба.rs
Графичка припрема: Срећко Петровић
Штампа: „Политика“ А. Д.

Дистрибутер: „Polydor“ д.о.о.,
Ломница 11/3/9, 32300 Горњи Милановац
телеф./факс: 052/717-522, 011/2461-138

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
271.222 (497.11)
ISSN 0555-0114 – Православље
COBISS.SR-ID 16399106

Православље се штампа уз помоћ
Капеларије за сарадњу са црквама
и верским заједницама Владе Републике Србије

Званични пријеми

У суботу, 29. јуна 2013. г., Патријарх српски Г. Иринеј уприличио је у Патријаршији српској пријем за ученике основних школа из источне Херцеговине.

Његова Светост Патријарх српски Иринеј примио је 2. јула 2013. г. у Патријаршији српској у Београду г. Велимира Илића, министра грађевинарства и урбанизма у Влади Републике Србије са сарадницима.

Првојерарх српски примио је 4. јула 2013. г. у Патријаршији српској у Београду, у одвојеним посетама, г. Кирила Кравченка, генералног директора Нафтне индустрије Србије, и г. Еврипидиса Евривијадиса, политичког директора у Министарству иностраних послова Кипра, у пратњи гђе Нафсике Крусти, амбасадора Кипра у Србији.

Патријарх Српски угостио је истог дана у Патријаршијском двору у Београду и чланове фолклорне групе при Црквено–школској општини „Свети Сава“ са Еланоре у Сиднеју.

Његова Светост је примио 5. јула 2013. г. у Патријаршији српској у Београду г. Ђузепеа Манца, амбасадора Италије у Србији, са сарадницима.

Истога дана, у Патријаршијском двору у Београду, Патријарх Иринеј је примио и чланове Удружења Дрварчана из Београда: др Никицу Грубора, г. Предрага Кукоља, г. Стевана Бањца и г. Радована Пилиповића. Пријему је присуствовао и Његово Преосвештенство Епископ хвостански Г. Атанасије, новоизабрани Епископ бихаћко–петровачки.

Патријарх српски Г. Иринеј примио је 6. јула 2013. г. у Патријаршији српској у Београду г. Радомира Стојановића, председника организације Ратни ветерани Републике Србије, г. Жељка Васиљевића, председника удружења Ратни војни инвалиди Републике

Србије и г. Момчила Ковачевића, правног заступника организације Ратни ветерани Републике Србије.

Патријарх Српски примио је 8. јула 2013. године у Патријаршији српској г. Радослава Зеленовића, генералног директора Кинотеке; г. Александра Ердељановића, управника архива Кинотеке; гђу Јубинку Терзић, помоћника директора за финансије Кинотеке; и г. Божидара Марјановића, вишег стручног сарадника ове установе.

Патријарх српски Иринеј примио је 10. јула 2013. године у Патријаршији српској у Београду, у одвојеним посетама, надбискупа београдског г. Станислава Хочевара; др Милету Радојевића, директора Канцеларије за сарадњу са Црквама и верским заједницама; као и г. Петра Јовановића, директора Рајфајзен банке. Пријему надбискупа београдског присуствовали су Његово Преосвештенство новоизабрани Епископ бихаћко–петровачки г. Атанасије и г. Леополд Рохмес, генерални викар Надбискупије београдске.

На конференцији о Светој Гори

Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј отворио је у Свечаној сали Скупштине града Београда, 23. јуна 2013. Трећу међународну конференцију о Светој Гори, у организацији Светског јавног форума „Дијалог цивилизација“, међународних удружења поштовалаца Свете Горе и Друштва пријатеља Свете Горе у Србији.

Његова Светост је на самом почетку свога обраћања истакао значај чињенице што се о Светој Гори говори у Скупштини града Београда и што се управо ту посвећује пажња овом великом имену, макар и тренутно, и да се не заборавља она велика улога коју је Света Гора имала од почетка свога постојања до данас. „На Светој Гори су се окупљали они који су живели на земљи, али чије деловање није било земаљско него небеско“, рекао је Патријарх Српски на отварању конференције.

Његова Светост је истакао да од времена свога настанка Света Гора светли светлошћу и лепотом хришћанства, лепотом која призива, преображава, која никога од посетилаца не оставља равнодушним, православне и инославне подједнако.

„За нас Србе Света Гора има посебно значење од оног дана када је Свети Сава, Растко Немањић, оставио свој дом и постао бегунац према Светој Гори, одакле је сагледао своју земљу, шта њој треба, и кад је заједно са својим оцем створио план духовног, државничког развоја Србије, градње манастира Хиландара и просвећивања Србије“, подсетио је Патријарх. „После Јерусалима“, нагласио је, „Света Гора је друго поклоничко место за српски народ. Та земља, освећена подвизима светогорских монаха, пружа духовну и моралну подршку у животу многих људи. Њена улога је била велика, и надам се да ће и у будућности бити велика. Света Гора представља кључ за будућност Европе, а не само њену прошлост,“ нагласио је Патријарх Иринеј на свечаном отварању ове међународне конференције, на којој су до 26. јуна о Атосу као културном наслеђу човечанства говорили много-брожни домаћи и инострани учесници, стручњаци из различитих области науке и уметности који проучавају светогорско наслеђе.

На „Музичком едикту“

Међународни фестивал хорске музике под именом „Музички едикт“, који је трајао од 23. до 27. јуна 2013. г., одржан је у Нишу. Овај фестивал се одржава сваке друге године, а настао је 2009. године уз благослов садашњег Патријарха српског Г. Иринеја, тадашњег Епископа нишког.

Ове јубиларне 2013. године, у којој обележавамо 17 векова од доношења Миланског едикта, фестивал је почeo на Духове, уз благослов Епископа нишког Г. Јована и поздравни говор градоначелника Ниша г. Зорана Перешића. На фестивалу је учествовало 17 хорова. Поред домаћих хорова, ту су били и хорови из Кине, Египта, Израела, Польске и Белорусије. Фестивал се одржавао у Светосавском дому у порти Саборне цркве у Нишу.

На свечаном отварању наступила су два најстарија хора у Србији. Најпре је наступило Прво београдско певачко друштво, под уметничким руководством гђе Светлане Вилић, а потом и домаћин, Хор „Бранко“, под уметничким руководством гђе Саре Цинџаревић, која је била и селектор фестивала. Кратак историјат о хоровима изговорио је г. Дејан Ђуровић, дугогодишњи водитељ и уредник

емисије „Драгстор озбиљне музике“ Радио Београда 202. Како и приличи за два најстарија хора, размењене су повеље. Једна је била посебна и, према речима старешине Саборне цркве у Београду оца Петра Лукића, односила се на „појца који се не заборавља“, а то је Епископ нишки Г. др Јован.

Друге вечери наступао је Инклузивни хор „Исон“ из Новог Сада, који је привукаo велику пажњу свих присутних, са диригентом Миодрагом Близанцем. Затим су поклоници хорског појања могли да чују певање Хора „Свети Кнез Лазар“ из Крушевца, којим је дириговала Катарина Божић и који су премијерно извели одломак из сценске кантате „Крст Светог цара Константина“. После њих на сцену је ступио хор Хришћанске заједнице Фуциан из Кине са диригентом Лин Лихи, који је публика срдачно поздравила. На крају ове вечери наступила је група „Давид“ из Каира, (Египат), са диригентом Џорџом Кирилосом. Они су присутнима представили богато духовно наслеђе Копта.

На трећој вечери фестивала, у уторак, 26. јуна, посебну радост причинило је присуство Његове Светости Патријарха српског Г. Иринеја, у пратњи домаћина Епископа нишког Г. др Јована, који је дошао да поздрави и благослови све хорове и све присутне. Те треће вечери наступили су: Хор „Свети Прокопије“ из Прокупља са диригентом г. Иваном Стојановићем, вокална група „Либеро“ из Лесковца којом је дириговао Мирољуб Цветковић, Хор „Свети Јован Крститељ“ из Бачке Паланке под управом диригента Снежане Жујић, те Хор „Ади“ из Јерусалима, (Израел), којим је дириговао Одед Шомрону.

Ови хорови ће имати наступе и у Пироту, Лесковцу, Прокупљу и Алексинцу.

Покровитељ фестивала је Епархија нишка.

Протонамесник Миодраг Павловић

Видовдан на Ким

Уочи празника Видовдана, 27. јуна 2013, Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј свечано је дочекан у манастиру Грачаница.

Првопрестолник Српске Православне Цркве дошао је у манастир Грачаницу у пратњи Епископа рашко-призренског Теодосија и Епископа тимочког Јустина. Патријарха и епископе су дочекали свештеници Епархије рашко-призренске са де- ➤

цом обученом у народне ношње. После празничног бдјења и вечере, црквени великомодостојници и гости присуствовали су традиционалном песничком бдјењу испред манастирског храма.

Овом приликом Патријарху Српском је додељена Грачаничка повеља као скромни израз искрене благодарности за све што је у свом дугогодишњем служењу Богу и Цркви Божјој дао за Косово и Метохију.

Његова Светост је посетио и манастир Високи Дечани. Поглавара Српске Православне Цркве свечано су дочекали дечански монаси на челу са игуманом манастира Архимандритом Савом. После свечаног дочека и доксологије Патријарх Иринеј, који је допутовао у пратњи протојереја—ставрофора Милутина Тимотијевића, дугогодишњег ректора Призренске богословије, посетио је манастирски конак у изградњи, а потом и манастирску економију са којом га је упознао економ дечанске светиње, јеромонах Данило.

На дан празника, 28. јуна, у манастиру Грачаница свечано је прослављен Видовдан. Свету Архијерејску Литургију служио је Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј уз саслужење Преосвећене Господе епископа: тимочког Јустина, рашко–призренског Теодосија и умировљеног захумско–херцеговачког Атанасија, као и свештенства и монаштва из више епархија наше Цркве. Светој Литургији присуствовали су званичници Владе Републике Србије и Владе Републике Српске: министар културе г. Братислав Петковић, директор Канцеларије за сарадњу са Црквама и верским заједницама др Милета Радојевић и министар саобраћаја Републике Српске г. Недељко Чубриловић са сарадницима.

После Свете Литургије додељене је награда „Мајка девет Југовића“ мајкама са више деце. Након славског ручка, који је приредила игуманија грачаничка

Ефросинија са сестрама, црквени великомодостојници, свештенство, монаштво и верни народ упутили су се ка Газimestану, где је Патријарх Српски служио паастос косовским јунацима.

Нажалост, после паастоса групе Албанаца напале су српске школске аутобусе при повратку у Грачаницу. Неколико лица је задобило лакше повреде, а деветнаестогодишња девојка С. П. из Преоца код Грачанице задржана је на болничком лечењу. Епархија рашко–призренска је осудила насиље над поклоницима, који су без икаквих провокација и мирно путовали до Грачанице. Нажалост, понављају се слике од прошле године када су албански екстремисти такође напали школске аутобусе.

Извор: Епархија рашко–призренска

У српској престоници

Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј служио је у недељу, 30. јуна 2013. г., Свету Архијерејску Литургију у београдској Саборној цркви. Поред свештеника овог светог храма саслуживали су и свештеници Епархије гродњонске из Белорусије чији хор гостује у Београду. Овом приликом, у чин свештеника Патријарх српски Иринеј рукоположио је ђакона Горана Сандића, који ће своју свештеничку службу обављати у Војсци Србије.

После Литургије хор свештеника из Белорусије одржао је краћи концерт у Саборној цркви испуњено верним народом. Дириговао је композитор протојереј–ставрофор Андреј Бондаренко. Патријарх Иринеј је позвао госте у Патријаршију. Испред свечаног улаза у патријаршијско здање хор из Белорусије је отпевао песму „Тамо далеко“ што је било поздрављено аплаузом бројних верника који су их испраћали из цркве.

Јово Бајић

У Народном музеју

Једна од централних манифестација којом се обележава седамнаест векова од званичног признавања хришћанства је била и изложба „Константин Велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије“, која је 2. јула отворена у амфитеатру

Народног музеја у Београду. На отварању су били Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј и Владика хвостански Г. Атанасије, новоизабрани Епископ бихаћко–петровачки, министар културе и информисања г. Братислав Петковић, представници верских заједница, као и бројни културни и јавни радници.

Изложено је око 180 предмета насталих у трајању од неколико векова, почевши од другог века. Реч је о археолошким и нумизматичким предметима нађеним на тлу Србије који се чувају у десет српских музеја. Неки од изложених предмета, као портрети Константина Великог, Галерија, шлемови из Беркасова, царски накит из Шаркамена светског су значаја. Изложба је подељена у више тематских целина које осветљавају неколико периода: предтетрхијски, тетрхијски, доба владавине Константина Великог и његових наследника. Посебно су значајни експонати који указују на промене у иконографији које је хришћанство донело. Изложба ће бити отворена до 8. септембра.

Јово Бајић

На Видовданским сабрањима

Молитвено празновање Светог кнеза српског Лазара и свих светих мученика српских у Епархији нишкој започето је празничним бденијем којим је началствовао Епископ Јован у нишкој Саборној цркви, а крунисано евхаристијским слављем и поменом свима који положише животе на бранику вере и отаџбине у најлепшем украсу Топлице, концепцијској Светоархангелској цркви. У Кончељу се традиционално у порти цркве одржава Видовдански сабор. Ове године посебан благослов и велику радост унели су предстојатељ наше Цркве Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј и председник Републике Србије г. Томислав Николић.

Извор: Епархија нишка

Срби у дијаспори и у региону

Његова Светост Патријарх српски г. Иринеј присуствовао је 5. јула 2013. г. свечаној седници Скупштине дијаспоре и Срба у региону.

Делегатима из расејања и региона, поред Патријарха српског г. Иринеја, обратили су се и председник Народне скупштине Републике Србије г. Небојша Стефановић и директор Канцеларије за сарадњу с дијаспором и Србима у региону гђа Славка Драшковић. У пратњи Његове Светости био јеprotoјереј–ставрофор Саво Б. Јовић, главни секретар Светог Архијерејског Синода.

Високо одликовање Патријарху Иринеју

На свечаном скупу у знак сећања на Николу Теслу, великог српског научника и иноватора, Српска краљевска асоцијација академика, иноватора и научника доделила је 10. јула 2013. године Његовој Светости Патријарху српском Г. Иринеју Орден витеза Николе Тесле.

Свечаност у Дому Народне скупштине

Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј присуствовао је 11. јула 2013. године свечаном уручењу официрских сабљи полазницима Школе националне одбране у Дому Народне скупштине.

Председник Србије г. Томислав Николић уручио је официрске сабље тројици најбољих официра 56. класе Генералштабног усавршавања Школе националне одбране и значке полазницима 2. класе Високих студија безбедности и одбране. Први потпредседник владе и министар одбране г. Александар Вучић уручио је официрске сабље свима који су успешни завршили школовање на ГШУ.

Извор: Министарство одбране Републике Србије

Устоличење Епископа зворничко-тузланског Г. Хризостома

Радован Пилијовић

Устоличење Његовог Преосвештенства Епископа зворничко-тузланског Господина Хризостома у Бијељини 13. јула 2013. године

Негова Светост Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски Господин Иринеј је у суботу 13. јула 2013. године у Бијељини, увео у трон новоизабраног Епископа зворничко-тузланског Г. Хризостома (Јевића), досадашњег Епископа богочуване Епархије бихаћко-петровачке. Обред увођења у трон, то јест светотајинско предавање пуноће епископске власти (светенослужења, учитељства и управљања) извршио је поглавар наше помесне Цркве, предавањем архијерејског жезла новоизабраном епископу, уз присуство седамнаест епископа Српске Православне Цркве. Црквену пуноћу (плирому) су на свечаној Архијерејској Литургији остварили верни народ Бијељине, Семберије и других крајева богоспасаване Епархије зворничко-тузланске, али

и других епархија из Републике Српске и окружења, заједно са свештенством и свештениномонаштвом, а под духовним старавањем и предсто-

јатељством Његове Светости Патријарха српског Господина Иринеја и служашчих епископа: сремског Василија, шумадијског Јована, тимочког Јустина и рашко-призренског Теодосија. Досадашњи администратор Епархије зворничко-тузланске Његово Преосвештенство Епископ бањалучки Господин Јефрем дочекао је на вратима Саборног храма у Бијељини Па-

тријарха Иринеја са речима да је његов долазак повезан са похеђењем и духовним укрепљивањем верног народа Републике Српске, али и са спровођењем нарочите црквене мисије која се односи на испуњавање одлуке протеклог редовног заседања Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве који је на његов предлог једногласно изabrao за Епископа зворничко-

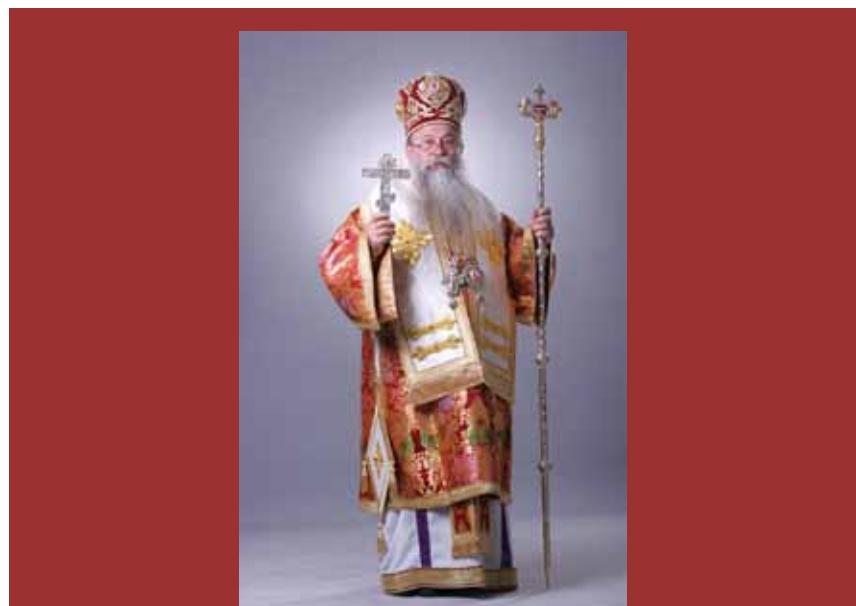

тузланског Владику Хризостома (Јевића).

Овој духовној радости и торжству Епархије зворничко-тузланске, која је по својој древној историји и пореклу заправо

средњовековна епархија наше светосавске Цркве у Републици Српској, допринело је и присуство: Њихових Високопреосвештенстава: Митрополита црногорско-приморског Г. Амфилохија и Митрополита дабробосанског Г. Николаја, затим Њихових Преосвештенстава епископа: бањалучког Јефрема, шабачког Лаврентија, средњезападноамеричког Лонгина, бачнатацког Никанора, бачког Иринеја, врањског Пахомија, будиљанско-никшићког Јоаникија, бихаћко-петровачког Атанасија-

Његово Преосвештенство Епископ зворничко-тузлански Господин Хризостом – Животопис –

Његово Преосвештенство Господин Хризостом, новоизабрани и новоустоличени Епископ зворничко-тузлански рођен је 4. марта 1952. године у Вођеници код Босанског Петровца, од родитеља Николе и мајке Роце, рођ. Радошевић.

Основну школу са одличним успјехом и примјерним владањем завршио је шк. 1966/67. године. Још као ученик основне школе јавно је исказао за оно вријеме „непримјерену“ намјеру да „учи за попа“. На питање: зашто је то изговорио пред наставником и ученицима, који су због тога прасли у смјех, врло често каже: „Ни сам нисам знао зашто сам то рекао. Вјероватно је то била воља Божија и призив Божији“. Али, његова одлука да „учи за попа“ наишла је на противљење у његовој породици, а што је резултирало једногодишњим паузирањем у његовом редовном школовању.

Шк. 1968/69. године уписао се у петоразредну богословију у манастиру Крка, коју је са одличним успјехом окончао шк. 1973. године. Још као ученик 4. разреда богословије примио је монашки постриг. Замонашио га је блажене успомене Владика Стефан Баџа, далматински, а потом жички, на бденију уочи празника Рожења Пресвете Богородице (Мале Госпојине) 1973. године, давши му на монашењу име Хризостом. Као ученик богословије био је активан у хорском пјевању и фолклорној секцији и другим манифестацијама које су тада биле актуелне у крчкој богословији. У петом разреду богословије испомагао јеprotoјереју Марку Андровићу у вођењу хора богословије. У чин презвитера (јеромонаха) рукоположен је у манастиру Крка од стране Владике Стефана далматинског, 10. јуна 1973. године.

Године 1973/74. године служио је војни рок у Краљеву у касарни на Јарчјаку, из које је како сам каже „врло често ‘шмугнуо‘ у манастир Жичу“. И поред свих проблема које је као свештеник имао у ЈНА, са великим задовољством се сјећа тренутака проведених у манастиру Жичи са блажене успомене Владиком жичким Василијем, који му је био и остао узор у сваком погледу, затим сусрета у манастиру Жичи са Светим Авом Јустином (Поповићем), сатима проведеним са жичким старцима – данас

ја, Епископа брегалничког Марка из аутономне Охридске Архиепископије, викарног моравичког Антонија и умировљеног Епископа Константина.

Предајући жезал новом Епископу, Патријарх српски Г. Иринеј подсетио је да је његов претходник у управи Епархијом зворничко-тузланском Владика Василије (Качавенда), обновио у априлу свој захтев да буде разрешен дужности епархијског архијереја из здравствених разлога, па је ова славна и историјски значајна епархија остала упражњена. Сабор је једногласно за новог епископа зворничко-тузланског као човека са довољно мудrosti и искуства у вођењу епархијских послова изабрао Епископа Хризостома, послератног обновитеља духовног лика Босанске Крајине, који је управљао Епархијом бихаћко-петровачком пуне 22 године (1991–2013).

Након Свете Архијерејске Литургије и обреда устоличења организована је трпеза љубави и послуђење у етно-селу Станишићи која је окупила представнике политичког, културног и јавног живота Републике Српске, Србије, Босне и Херцеговине и земаља у окружењу. Овом важном догађају су присуствовали председник Владе Републике Српске Милорад Додик, председник Народне скупштине Игор Радојчић, премијер Унско-санског кантона др Хамдија Липовача, директор Канцеларије за односе са црквама и верским заједницама Владе Републике Србије др Милета Радојевић, градоначелник града Бијељине Мићо Мићић, као и представници других верских заједница. Тако је испред Римокатоличке цркве изасланик био помоћни бискуп Марко Семрен, а испред Јеврејске заједнице Дарио Атијас. Сви они су новом Епископу зворничко-тузланском Г. Хризостому пожелели многа и блага љета, као и мирну управу над повереном му епархијом.

Устоличење Епископа Хризостома у катедралном Храму Успења Пресвете Богородице у Тузли 14. јула 2013. године

У недељу 14. јула 2013. у катедралном Храму Успења Пресвете Богородице у Тузли обављен је чин увођења на трон Епископа зворничко-тузланског Господина Хризостома. Свету Архијерејску Литургију су служили епископи: зворничко-тузлански Господин Хризостом, средњозападноамерички Лонгин, врањски Паҳомије, рашко-призренски Теодосије и умировљени средњоевропски Константин.

Седиште православних српских епископа за крајеве северне и североисточне Босне налази се у граду Тузли (старим Солима) почевши од 1852. године, када је Митрополит зворнички Агатангел прешао из Зворника и почeo изградњу новог епископског двора. Од тада ова црквена јединица носи назив Митрополије, односно Епархије зворничко-тузланске. Ратна дејства и атмосфера нестабилности (1992–1995) утицала је на премештање седишта богочуване Епархије зворничко-тузланске у град Бијељину, где се у манастиру Св. Василија Острошког налазе канцеларије епархијских тела и органа, Црквеног суда и администрације. Његово Преосвештенство Епископ рашко-призренски Господин

Теодосије као изасланик Његове Светости Патријарха српског Господина Иринеја и члан Светог Архијерејског Синода увео је трон епископа зворничко-тузланских Епископа Хризостома (Јевића).

Овом значајном догађају и свечаности за Српску Православну Цркву присуствовали су представници политичких власти Федерације Босне и Херцеговине, као и представници верских заједница са којима српски народ дели историјску судбину. Чину устоличења Епископа зворничко-тузланског Хризостома у Катедралном

храму у Тузли присуствовали су господа: Светозар Пударић, потпредседник Федерације Босне и Херцеговине, затим Денис Бећировић, председавајући Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Сеад Чаушевић, премијер Тузланског кантоне, Јасмин Имамовић, градоначелник града Тузле, затим др Хамдија Липовача, премијер Унско-санског кантоне, Јово Турањанин, директор Секретаријата за вјере Владе Републике Српске, фра Марио Дивковић, гвардијан фрањевачког самостана Св. Петра и Павла у Тузли, као и хафиз Ахмед ефендија Хускановић, главни имам меџлиса Исламске заједнице Тузле и Хасан ефендија Спахић, мутија тузлански, председник меџлиса Исламске заједнице Тузле. Све званице су срдично и искрено поздравиле долазак Епископа Хризостома пожелевши му успеха у његовом архијериском раду.

*Фотографије са усјечења:
Рајко Р. Каришић и Рајко Радановић*

већ покојним Доситејем и Герасимом, који су му били велика подршка у тим тешким војничким мјесецима.

1974. године након одслужења војног рока постављен је за секретара Црквеног суда у Епархији далматинској у Шибенику. Благословом Владике Стефана уписан је ванредне студије теологије у Београду на Богословском факултету, али је због обавезе у Епархији далматинској и парохији скрадинској коју је по показаној потреби опслуживао прекинуо ванредно студирање на Богословском факултету у Београду. Већ 1975. године Свети Арх. Синод га је на препоруку Владике Стефана упутио на редовне студије теологије у Букурешт, Румунија, али тамо због политичких разлога (информбировска афера Дапчевић) никада није отишао. Благодарећи тој „афери“ крајем јануара 1976. године Владика Стефан га шаље у Солун, Грчку, ради учења грчког језика и припрема за упис на редовне студије теологије на Аристотеловом универзитету у Солуну. На богословском факултету у Солуну студира од 1976–1980. године. Дипломирао је са одличним успјехом новембра мјесеца 1980. године. Године 1978. и 1979. у два наврата пратио је курсеве француског језика у Паризу, Француска.

За своје студирања у Солуну редовно је одлазио на Свету Гору Атонску и боравио на њој, прије свега у манастиру Хилендару и другим светогорским манастирима. Посебно је био духовно везан за старца Никанора (Савића), тадашњег првог епитропа хилендарског и старца. Од њега је много научио а молитва старца Никанора била је да послије завршених студија остане у Хилендару. Његову молбу и жељу тада млади јеромонах Хризостом је осјетио и прихватио и одмах по положеној заклетви на крају студија отишао је у Хилендар. Одлуком стараца манастира Хилендара уписан је у монахологију манастира Хилендара и примио послушања ефимериоса (служашчег јеромонаха) и секретара манастира за грчки језик. Међутим, због инсистирања тадашњег Владике далматинског Николаја (данас Митрополита дабробосанског) да се врати у манастир Крку и да буде наставник у тамошњој богословији, почетком 1981. године јеромонах Хризостом се вратио у свој постриг, манастир Крку у којој је од септембра 1981. до септембра 1991. године био наставник, васпитач, главни васпитач, манастирски економ, гостопримник, кустос новоотворене ризнице манастира Крупе (1987/88), администратор парохије: Ђеврсачке, скрадинске и брибирске и др.

23. маја 1991. године Свети Архијерејски Сабор изабрао га је за првог епископа новокреиране (1990) Епархије бихаћко-петровачке, а устоличен је одлуком Светог Арх. Синода 4. августа 1991. године у Храму Св. Саве у Дрвару, из разлога што је катедрални храм у Бос. Петровцу био у фази реконструкције. Административно Епархију бихаћко-петровачку примио је 22. августа 1991. године од дотадашњег администратора Епископа далматинског Г. Николаја (Мрђе).

Дошао је на епархију буквално без игдје ичега и народским језиком речено „голу ледину“. То га није обесхрабрило. Имао је вјеру у Бога и повјерење у своје епархије. На Епархији бихаћко-петровачкој остао је пуне 22 године (1991–2013). Оставља се историји и историчарима да изучавају и пишу шта се све дешавало у овом периоду његова живота, као и то шта је све Преосвећени Владика Хризостом учинио у овој Епархији и под каквим условима и околностима.

Пожелимо му благослов Божији и сваку добру срећу на новој Епархији зворничко-тузланској. На многа љета, Владико!

Биографија М. А.; извор: <http://eparhijazvornickotuzlanska.info/>

Комеморативни скуп у Епархији горњокарловачкој

Дан сећања – Јадовно

Истина о страдању невиних жртава у комплексу логора Јадовно–Госпић–Паг, дugo је била под велом тајне. Први резултати истраживања објављени су тек 2007. године. Евидентирано је 40.123 жртве, које су зверски убијене за само 132 дана постојања логора.

Великим комеморативним скупом код Шаранове јаме, на Велебиту, и у заливу Слана на острву Паг, у суботу, 29. јуна 2013. године, обележен је Дан сећања на Јадовно 1941.

Након опела, које су код Шаранове јаме, једне од 32 вртаче у које су усташе бацали лешеве жртава, служили свештеници Епархије горњокарловачке и молитве за мртве главног рабина у Хрватској Лучана Моше Прелевића, венце пред споменик, који је срушен почетком 90-их и обновљен пре две године, положиле су бројне делегације из Хрватске, Србије и РС.

Комеморацији, коју низ година организује Српско народно вијеће (СНВ), представници Јеврејске заједнице и антифашисти у Хрватској, присуствовали су високи званичници Хрватске, Србије и Републике Српске.

У делегацији Владе Србије био је државни секретар у Министарству рада, запошљавања и социјалне политике Негован Станковић и министар–светник у Амбасади Србије у Хрватској Боса Продановић, а венац је положио српски конзуљ у Ријеци Мирјана Миленковић. Присутнима су се обратили председник удружења „Јадовно 1941“ Душан Бастишић, председник Координације јеврејских општина Огњен Краус, председник СНВ Милорад Пуповац и почасни председник антифашиста и бивши председник Хрватске Стјепан Месић.

Председник удружења „Јадовно 1941“ Душан Бастишић рекао је да потомци жртава не комеморирају као политичари већ из душе, као и да је Јадовно први логор смрти на овим подручјима. Он је као и сви остали нагласио да усташки поколи нису резултат устанка јер су они извршени два месеца пре устанка.

Председник СНВ и изасланик председника Хрватског сабора Милорад Пуповац рекао је: „Од заборава морамо да отрннемо спомен на стра-

На Духовски понедељак, 24. јуна 2013. године, поводом обележавања годишњице страдања на Јадовну, над Шарановом јамом, Његово Преосвећенство Епископ горњокарловачки Г. Герасим, уз саслужење свештенства и монаштва Епархије горњокарловачке, служио је парастос за све поубијене у јамама Јадовна.

шне жртве Јадовна. Страшно је место где су они убијени, колико их је убијено, на који начин, као и разлог. Супротставићемо се онима који желе да омаловаже жртве. Данас неки желе да обнове идеологију која је стајала иза злочина.“

Истина о страдању невиних жртава у комплексу логора Јадовно–Госпић–Паг дugo је била под велом тајне. Прва студија је објављена тек 2007. године. Историчар др Ђуро Затезало евидентирао је 40.123 жртве, које су зверски убијене за само 132 дана постојања логора.

Логори са седиштем у Госпићу су деловали од успостављања Независне Државе Хрватске (НДХ) до краја лета 1941. године.

Шаранова јама је само једна од 32 јаме на Велебиту у које су бацане усташке жртве логора који је имао своје испоставе и у заливима Метајна и Слана на острву Пагу где су тела жртава, велиkim делом жена и деце, бацана у море. Само у августу 1941. године усташе су у логору побиле око 1.500 људи, а око 2.100 су пребациле у друге логоре, међу осталима и Јасеновац који је тада био у оснивању. Усташке власти су покушале да сакрију трагове злочина, тако да су многе крашке јаме у којима су се налазили посмртни остаци логораша, маскирали грањем, затрпавали камењем, а неке и бетонирали. Тим спелеолога који је 1990. боравио у Шарановој ѡами, нашао је посмртне остатке између 11.000 и 15.000 људи.

Светлана Новчић

Политички монтиран судски процес у БЈР Македонији

Архиепископ охридски Јован осуђен на три године затвора

Дана 2. јула 2013. завршен је најновији, политички монтиран судски процес против Архиепископа охридског Г. Г. Јована, Епископа брегалничког Г. Марка, Епископа стобијског Г. Давида, јеромонаха, игуманија, монахиња и верника Православне Охридске Архиепископије. Судија г. Ивица Стефановски је саопштио пресуду која гласи: „Сви оптужени су криви.“ Архиепископу охридском Г. Г. Јовану, суд је изрекао затворску казну у трајању од три године, а осталим оптуженицима суд је изрекао условну казну од две године затвора, која ће постати активна уколико дело буде поновљено у следећих пет година. Суд је донео и пресуду којом ће Православној Охридској Архиепископији бити конфискована имовина.

Дуги низ година уназад, увек је позната свима већ пословична чињеница из међународних извештаја, где је судство БЈР Македоније означено као један од најпроблематичнијих сегмената друштва, управо због корумпираоности и подложности политичким утицајима. Овај политички монтиран судски процес постао је доказ поменутих међународних извештаја о БЈР Македонији. Овакви монтирани судски процеси потпуно показују да судови служе политичким обрачунима, чиме се изнова потврђује став о државном спонзорству и заштити монопола расколничке Македонске православне цркве, те истовремено гажење верских слобода и прогона на верској основи Православне Охридске Архиепископије. Ова последња пресуда је седма затворска пресуда изречена Архиепископу Јовану, који је већ дуже време политички затвореник у БЈР Македонији.

Коначно, овом и оваквом пресудом и сама расколничка Македонска православна црква

губи шансу за решавање проблема раскола у коме пребива, при том учвршујући представу о себи, распространујући у целом православном свету, као верској организацији – творевини једног прошлог система, која активно учествује у прогону канонске Православне Охридске Архиепископије у БЈР Македонији.

Што се тиче поједињих медијских инсинуација, обавештавамо јавност да само сујеверни или неупућени у веру могу да разумеју условне реченице као некакву клетву. Православна Охридска Архиепископија никада ни на кога није бацала клетве, иако је таквих примера било у историји Цркве. Илустрације ради, на вешћемо један такав пример: Свети Василије Острошки купује земљу за Цркву, а потом за њу бива неправедно оптужен, и исти тај посед му конфискује локални кнез. Када се Свети Василије Острошки пожалио Патријарху Максиму, Патријарх кнезу шаље писмо следеће садржиће: „...и уколико неко од вас хришћана покуша да изврши одузимање те земље од манастира названог Острог, таквоме рушитељу, Господ нека одузме и његов дом, и њега самог, и његове синове, и његову стоку и сво љевово имање, Господ нека уништи изненада, и љегов траг и корен да буде затрт за навек. Амин.“ Упућенима у верску проблематику је познат потоњи след догађаја.

Када престану да функционишу правни, тада на снагу ступају духовни закони. Сви у Православној Охридској Архиепископији се моле да поменути духовни закони не захвате никог, већ да превлада разум, за добробит свих грађана, за добро БЈР Македоније.

Извор: Православна Охридска Архиепископија

Интервју са Преосвећеним Епископом бачким Г. Иринејем

Брига за Србе света дужност

Под насловом „Брига за Србе света дужност“ *Вечерње новости* су објавиле интервју са мном (2. јул 2013, стр. 2). Мој ауторизовани текст је, нажалост, недопустиво скраћиван и мењан, па поједини искази губе свој изворни смисао. То нарочито важи за део који се односи на недавни српско-мађарски „сусрет на врху“ у Чуругу у Епархији бачкој и на тумачење проблематике везане за злогласну мађарску Рацију из 1942. године и за кажњавање њених извршилаца године 1944/1945, при чему је страдао и известан број невиних, за разлику од Рације у којој су страдали искључиво невини.

Ја апсолутно јесам за помирење и разумевање, али никако нисам за ревизију или прећуткивање доказаних историјских чињеница.

Питам се: ако са ауторизованим текстом овако поступа угледни београдски дневни лист, познат као национално одговоран, можда и најодговорнији, шта онда очекивати

од неких србофобних београдских и иних медија? Да би се избегла свака недоумица и да би се тачно знало шта сам одговорио на постављена питања, објављујем, захваљујући Информативној служби Српске Православне Цркве, пуни изворни текст интервјуа.

Епископ бачки Иринеј

* * *

Очекујете ли да ће отварање Музеја жртава Рације из 1942. и откривање споменика Мађарима убијеним на обали Тисе 1944. и 1945. године коначно затворити ратно поглавље међу житељима Војводине?

– Богу хвала, код нас српски и мађарски народ деценијама живе у миру и сарадњи. Ми у православној Епархији бачкој најтешње сарађујемо са Римокатоличком Црквом, овде оли-

ченом у Бискупiji суботичкој, са преузившеним бискупом Јаношем – Јованом Пензешом и његовом свештеницима, као и са Црквама Реформације, којима такође припада део мађарског народа у Србији. Зато што смо хришћани, ми смо неодступни и најснажнији промотери заједничког живота у миру и узајамном поштовању. Бити хришћанин не значи живети поред другог и просто га толерисати него значи живети са другим и за другог, јер хришћанин у сваком човеку – независно од његове вере и народности – препознаје живу икону Божју и у њему љуби свог боголиког брата или сестру. То је наша вера, њу сведочимо и томе учимо наш верни народ.

У конкретном случају, сваки поступак који нас приближава истини, приближава нас Богу и дубљем самопознању и приближава нам људе са којима живимо. И обрнуто: уколико нас неки поступак удаљује од истине, удаљује нас од Бога, а самим тим и од ближњих.

Мада се у једном случају ради о ратном злочину, организованом 1942. године од Хортијеве нацистичке државе над апсолутно невиним Србима, Јеврејима и Циганима, познатом као Шајкашка и Новосадска рација, а у другом о преком суду новоупостављених комунистичких власти, у највећем броју са пресудама за конкретне злочине, о чему постоје доступна литература и историјска грађа, Музеј жртава рације и споменик на Тиси свакако треба да служе познавању истине. Свака невина жртва пред Богом је иста и заслужује достојно обележје.

Народна скупштина Србије недавно је усвојила Декларацију о осуди аката против цивилног мађарског становништва о којој су се чули различити ставови, па и да је реч о „куповини“ мађарског гласа пред одлучивање о прикључењу ЕУ. Прети ли опасност да она продуби старе ране?

– Сваку иницијативу која до- приноси успостављању бољих односа и сарадње међу народима, поготову суседним и хришћанским, Црква поздравља, подржава и сагледава у духу Христових речи: „Мир вам остављам, мир свој дајем вам“ (Јн. 14, 27), и у духу речи Светог Апостола Павла: „...Колико до вас стоји, имајте мир са свима људима“ (Римљ. 12, 18).

Наравно, као носилац историјског памћења, Црква не губи из вида ни то да је 1940. између Мађарске и Југославије био закључен споразум о измирењу, вечитом пријатељству и сарадњи, а да је, после окупације Бачке и Барање, часни председник тадашње мађарске владе, Пал Телеки, извршио самоубиство због вероломног поступка његове владе.

Надам се да ће наведена Декларација, између осталог, допринети да данашњи мађарски премијер г. Орбан ревидира свој став да је рација, извршена 1942. године, била легитимни акт одбране државе у обрачуну са побуњеницима. Зна се, иначе, добро колико је злочинा� извршено већ при уласку мађарске војске у Бачку и Барању, а зна се и то да је међу „побуњеницима“ било осамдесеторо деце, у том броју и одојчади.

У духу витешког морала мађарског парламентарца Ендреа Бајчија Жилинског, најпоузданijег сведока о рацији

1942; затим Лajoша Дунфала-вија и Андора Молнара, који су спасли Ковиљ, па Мађара који су, излажући се великом ризику, спасли Бачко Градиште, Надаљ и Будисаву, као и оних Мађара који су спасавали суграђане Србе и Јевреје у Новом Саду, изражавам дубоко уверење да акти које доносе две државе, у које укључујем и недавни сусрет двојице председника у Чуругу, неће продубљивати старе ране него ће до-принети унапређивању братске љубави и сарадње између два хришћанска народа, који један са другим живе дуже од миленијума.

Фото: <http://beseda.rs/>

Да ли ће се Црква укључити у најављени наставак разговора са представницима власти из Приштине, који ће бити посвећен статусу и имовини СПЦ на КиМ?

– Разговоре је, као што зnamо, започела и води их држава Србија, а не Црква. Али, у непосредном и искреном разговору Цркве и државе, уз обострано разумевање и добру вољу, мишљења сам да, и поред разлика у приступу појединим питањима, постоји неопходно јединство и сагласност у суштинском опредељењу за будућност, па, ако Бог дâ, и за бОљтак српског народа на Косову и Метохији. Уверени смо да председник Републике, Влада и Скупштина Србије делују у том смеру. Они за то имају пуну подршку Српске Православне Цркве. Једино што је за Цркву неприхватљиво јесте одрицање Србије од њене јужне покрајине, а то је, верујемо, неприхватљиво и за нашу државу, као и за српски народ у целини.

О потреби обнове разорених и очувања нетакнутих древних српских светиња, које по

својој бројности на релативно малој територији чине светски феномен, није потребно ни говорити. Света дужност свих нас је да, упркос свему, водимо недељиву бригу о сваком човеку и храму на Косову и Метохији. С тим у вези, ми смо увек спремни на разговор и делање, поготову кад је реч о положају наше Цркве на Косову и у Метохији.

Навешћу и пример. Свети Архијерејски Сабор је Епархији рашко-призренској, због специфичних услова, одобрио оснивање посебног Епархијског завода за заштиту духовног и културног наслеђа. Основана је и нова црквена Фондација за помоћ потребитима на Косову и Метохији.

Морам, истине и Бога ради, овом приликом нагласити и бојазан коју је Свети Архијерејски Сабор приликом свог последњег заседања са жаљењем исказао у свом писаном Саопштењу. А то је бојазан да ни међународни протекторат и присуство НАТО-снага на Косову и Метохији ни најновији преговарачки процес у Бриселу нису донели правду ни решење проблема. После рушења

и скривављења православних светиња, изгона стотина хиљада Срба, трговине људским органима и сличних злодела, сада је на делу „мекши“ терор – варварско уништавање надгробних споменика, убиства, напади на имовину, гетоизација, свакодневне претње... Ни овај Видовдан није прошао без дивљачког каменовања аутобусâ из унутрашњости Србије. Молимо се Свемогућем Господу да примена постигнутих споразума не доживи неславну судбину многих претходних „договора“. Понављам: страдање српског народа и Цркве Христове на Косову и Метохији несметано траје. Оно се из Брисела и Берлина не види. На сву срећу, видеће се барем свака српска грешка и пропуст у примени споразума постигнутог у Бриселу.

Протеклих месеци много се говорило о односу државе и Цркве. Да ли је, по Вашем мишљењу, Владика захумско-херцеговачки Григорије погрешио што није дочекао председника Србије Томислава Николића у Требињу?

– Мада, судећи по медијским вестима, протокол Председништва није на формално задовољавајући начин обавестио надлежног архијереја о посети председника Србије г. Томислава Николића Требињу, ипак сам зачућен пред чињеницом да мој брат у Христу, Владика Григорије, није, како доликује, дочекао председника Републике Србије. За његов долазак је свакако знао, макар само из медија. Но, као што смо видели, цело Требиње је, занемарујући политичке и страначке разлике, изшло да, у духу српског хришћанско гостољубља, поздрави председника Србије и да тако посведочи нераздељиво јединство српског народа.

Разговор са Радошем Бајићем,
редитељем, сценаристом и глумцем – добитником
Ордена Светог Саве другог степена

Србија после „Равне горе“ више неће бити иста

Разговарала Славица Лазић

Надам се да ће после емитовања серије „Равна гора“ Срби знати да препознају благост у очима наших светаца које можемо видети на иконама, у очима Светог Саве, кнеза Лазара, Деспота Стефана. Да се окренемо Богу, крсној слави и сопственом народу.

Част да у раздобљу од три године добије два важна одликовања и признања која СПЦ додељује најзначајнијим личностима у српском народу – Орден Светог Владике Николаја 2011. године и Орден Светог Саве другог степена ове године – припада је драмском уметнику Радошу Бајићу. На предлог Његовог Преосвештенства Епископа шумадијског Г. Јована, Свети Архијерејски Синод СПЦ је Орденом Светог Саве другог реда наградио уметника за делатну љубав према светој мајци Цркви, нарочито показану његовим уметничким радом на афирмацији

хришћанских врлина, доприносом у очувању традиције и духовних вредности српског народа и за изванредне резултате у филмско-телевизијској продукцији.

На свечаности у Патријаршији аутору популарног серијала „Село гори а баба се чешља“ и телевизијске серије и филма „Равна гора“ орден је уручио Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј.

„Рођење моје деце и унука за мене је један од најлепших дана у животу. Сада бих казао да данашњи дан, када сам именован достојним и кадрим да заједно са свим добитницима и

ја добијем ово честито признање јесте један од најважнијих дана у мом животу“, рекао је Бајић, подсећајући да су овај орден, који је знамење српског идентитета, добили Никола Тесла, Карл Малден, Матија Бећковић и Емир Кустурица. Истакао је и да је све време од када је почeo да се бави уметничким радом – од своје 22. године када је имао улогу у филму „Сарајевски атентат“, – трагао за темама које су део нашег фолклора, народа, културе и амбијента. „За 40 година рада увек сам био на тој националној линији, али никоме нисам желео да убадам прст у ➤

око“, рекао је у Патријаршији Бајић и истакао да је СПЦ препознала његову оданост, искреност, хуманост и човекољубље. Оценио је и да су поштовање и уважавање свих различитости веома битни. „Желео сам увек да препознам најлепше у мом народу и увек сам био томе доследан“, исповедио је оценио Бајић и додао: „У оквиру моје професије могу да се борим да покажем да је српски народ добар народ са хиљадугодишњом традицијом, Црквом и културом. После овог признања почињем да верујем да пролазност и ефемерност професије којом се бавим није потпуна“.

СПЦ благословила серију

Пројекат на коме радите – „Драмска трилогија 1941–1945“ говори о драматичним дешавањима у Србији током Другог светског рата, а први циклус који управо снимате под називом „Равна гора“ бави се судбоносним догађајима с пролећа 1941. године, нападом Немачке и сломом Краљевине Југославије, страдањем српског народа који се после подела у ослободилачким покретима сурвава у трагичан братоубилачки рат. Имате ли благослов Цркве за „Равну гору“?

— Снимамо, вольом Светишињег, на обронцима Космаја. Сваки циклус мог рада и снимања почињемо тако што се помолимо Господу Богу а свештеник или високи црквени великодостојник благослови почетак нашег послана. Имали смо срећу и част да су то чинили најзначајнији епископи наше свете Цркве. Његова Светост Патријарх Иринеј, тада у својству Епископа нишког, обишао нас је на почетку циклуса „Се-

ло гори а баба се чешља“ поред западне Мораве и благословио наш рад. Док смо снимали у околини Крагујевца благословио нас је Епископ Јован, а 27. априла на обронцима Космаја на почетку снимања „Равне горе“ учинио је то наш парох у Неменикућама, господин Горан, диван млади свештеник, оличење пароха у најлепшој традицији дужности коју наша света Црква треба да негује. Снимajuћи дан почињемо увек молитвом. Ако је реч о благослову за пројекат у целини, затражио сам благослов од Његове Светости Патријарха српског Иринеја и добио сам га и то ми даје велику снагу и мир у мојој души.

Веровало Вам је четири милиона Срба који су волели „Село гори...“. Хоће ли веровати и „Равној гори“?

— Пре четири године, на позив директора РТС-а Александра Тијанића, прихватио сам велику и тешку обавезу, али и велику част и одговорност да будем аутор драмске серије која треба на објективан и другачији начин од досадашњих кроз форму игране уметничке серије да сагледа драматичан период у историји српског народа од 1941–1945. године. То значи да смо последњих 70 година имали комунистичко тумачење тих

догађаја који су довели до ужасних ломова на подручју Балкана и братоубилачке трагедије српског народа. Ово је серија о српској катализми када је брат на брата повукао ороз од пушке и потегао нож. Први пут ће из историјски тачног и објективног угла бити испричана прича о трагедији, беспућу и суноврату српског народа и protagonистима револуционарне борбе – пуковнику Драгољубу Дражи Михајловићу, Јосипу Брозу Титу, Недићу, Душану Симовићу, краљу Петру II, Кости Пећанцу, Крцулу, Ранковићу, Ивану Рибару и осталима.

„Равна гора“ је прича о српској породичној трагедији поштене патријархалне породице Таралић, која је живела од свог рада и од своје земље, прича која се кроз историју понавља – синови 1941. године одлазе на супротне стране, један је у четницима, други у партизанима. Кренуо је Србин на Србина, брат на брата. Испричаћемо причу у којој смо сви изгубили. Немамо намеру да стварамо нове поделе и равногорце претварамо у невине Србе а партизане да демонизујемо и каљамо им ордење и славу. Први пут ће гледаоци видети истину о страдању српског народа. Вероваће нам и више гледалаца јер је дошло време да ослобођени забрана и страха отворимо очи и јасно видимо шта се тада десило. Огроман је интерес за серију

у Србији и дијаспори а емитовање креће од новембра на РТС-у, биће десет једносатних епизода. Тек када јасно извучемо поуке из те велике трагедије чије последице и данас осећамо пре стаћемо да слуђени тумаром не налазећи пут.

Када су партизани ишли у цркву

Којом тематиком ће се бавити други циклус „Драмске трилогије 1941-1945“?

– Ексклузивно за читаоце „Православља“ – уколико се наредне године створе финансијски услови, радићемо други циклус који ће се звати „Ужиčка република“. Бавићемо се периодом стварања ослобођене територије у Србији која је очишћена од Немаца заједничким дејством и отпором два антифашистичка слободарска покрета – равногорским и партизанским. Септембра 1941. године пуковник Михајловић се први пут у Струганику срео са Јосипом Брозом када су се договорили да се заједничким удружила покрета отпора, дакле свих родољуба и патријата, нападну освајачи наше државе. Тада су партизани славили славу, хрстили се, ишли у Цркву. Убрзо почиње грађански рат. У догађајима из Другог светског рата треба тражити корене проблема савремене Србије.

Може ли „Равна гора“ да сабере и окупи српски народ?

– Једино што не бих волео је да одређени људи, организације и институције користе и

„Равну гору“ како би завадили српски народ. Довољно је погледати сајтове на интернету на којима предњачи СУБНОР (о сајтовима из Сарајева и Загреба да не говорим), па да се сагледају размере једноумља, идеолошке острашћености, мржње и увреда које ми се упућују и ускраћивање права и могућности да о теми коју су комунисти једном за свагда дефинисали као коначну за вјек вјекова уопште и говорим. Код настављача тековина НОБ, који су 70 година уживали тековине исфабриковане, лажне и снажно идеолошки детерминисане историјске истине, присутан је страх да ће бити разоткривени, да ће им серија „Равна гора“ угрозити статус у друштву и место у историји српског народа на којем су се са ореолом анђела и прavedника прилично комфорно башкарили више од пола века. Да не говорим о претњама које добијам, о перфидним упозорењима. Ништа ме неће спречити у намери да поштено, честито и надахнуто – кроз форму игране серије (не документарно-историјске) и филма, испричам своју ауторску причу о трагичним догађајима 1941. године у Србији. Надам се да ће после емитовања серије „Равна гора“ Срби знати да препознају благост у очима наших светаца које можемо видети на иконама, у очима Светог Саве, пресветлог кнеза Лазара, часног Деспота Стефана. Да се окренемо Богу, крсној слави и сопственом народу.

Никада више Србин на Србина

Зашто верујете да Србија више неће бити иста после серије „Равна гора“?

– Надам се да ће серија снажно подићи три основне, најбитни-

је ствари које су везане за трајање једног народа. Пре свега осећај слободарства и потребе да ценимо своју слободу. Други битан моменат је патриотизам, који је данас рекао бих демоде и заборављена ствар. Достојни смо да будемо људи онолико колико смо спремни да волимо своју земљу и свој народ, своју историју, веру и Цркву и будемо патријоте. Најважније ми је да серија подсети младе генерације које то нису доживеле, да се никада више не сме допустити да Србин удари на Србина.

Како видите СПЦ у светлу тих догађаја?

– Као и у свим мојим досадашњим пословима бићу потпуно спреман да потврдим да српски народ без своје Цркве и без своје вере не би опстао. Био би сатрвен и ишчезао би у вртлогу глобалних цивилизацијских историјских догађаја. Црква се у „Равној гори“ третира на начин како је то једино могуће – да је стуб духовности српског народа. Задовољан сам јер у реализацији овог пројекта имам снажну подршку наше Цркве, Светог Синода и Патријарха Иринеја. То ме држи у обавези и дужности да не вређајући никога служим томе да српски народ препозна своје биће и развије лепоту свега што поседује као најсветију и највећу врлину. Да се групишемо и покушамо да се никада више не делимо. И да се помолимо Богу, пољубимо крст и будемо срећни што смо православни народ. То је мисија „Равне горе“, као и „Село гори...“, то је мисија Радоша Бајића.

Црква пред изазовима будућности

Ћирилични интернет домен у концепцији Српске Православне Цркве

Презвишер др Оливер Суботић

Можемо слободно рећи да Српска Православна Црква у нашем друштву иде далеко испред других институција, па чак и државних, када је реч о односу према употреби ћириличног домена (и ћирилице уопште) на интернету.

Први интернет сајтови под окриљем Српске Православне Цркве (СПЦ) су почели са радом већ у другој половини деведесетих година прошлог века, што значи да је наша помесна Цркве правовремено схватила мисионарске потенцијале нових медија. И на пољу коришћења ћириличног интернет домена СПЦ је међу првима у српском друштву схватила његов значај, пре свега у културолошком виду. Када се појавила друштвена иницијатива за проналажење решења за ћирилични интернет домен (односно за тражење техничког решења које би омогућило да се интернет адресе пишу српском ћирилицом), Свети Архијерејски Синод је 2009. године, на молбу Регистра националног интернет

домена Србије (РНИДС), у посебну Радну групу делегирао свог званичног представника. После проналажења техничког решења (.срб) и његове потврде од стране ICAN-а (главне међународне институције за глобалну регулацију интернета), Црква је узела активно учешће у његовој промоцији.

Званична презентација СПЦ била је међу првим српским презентацијама доступним на ћириличном домену, а за њом су кренуле и друге. Оно што широј јавности није познато јесте доношење писмене препоруке СА Синода СПЦ (из јануара месеца 2013. године) којом се епархијама, институцијама, установама, гласилима која су под окриљем наше Цркве препоручује коришћење ћириличног интернет домена.

Можемо слободно рећи да само на основу наведених активности Српска Православна Црква у нашем друштву иде далеко испред других институција, па чак и државних, када је реч о односу према употреби ћириличног домена (и ћирилице уопште) на интернету.

Основни методолошки приступ СПЦ у погледу доменске стратегије коју су разрадила њена стручна тела у области електронских комуникација је једноставан и јасан: упоредо треба користити ћирилични (.срб) и латинични (.rs и остали) домен, без преусмеравања корисника са једног на други (техничким речником речено, без редирекције) и са пресликавањем садржаја на оба домена (коришћењем такозваног alias техничког решења). Наиме, целокупна идеја губи

СРБ Линкуј као што говориш!
.SRB - нови национални ћирилички интернет домен Србије

Шта је .SRB домен Предности Регистрација Питанја и одговори Кориснице за .SRB домен

Нови ћирилички национални домен .SRB је једини интернет домен на свету у коме се све адресе сајтова пишу онако како се и изговарају.

Сада свако може да скреће име и презиме, породично презиме или надимак, назив своје организације или компаније, или било које други поим који га подсећа на повезање са родним крајем и Србима, региструјући његово име као интернет домен на Ћирилице, са .SRB на крају!

Да ли је потребно „www“ у адресама .SRB сајтова?

Зашто је добро да имате свој .SRB домен?

Како да региструјете свој .SRB домен?

Регистрација .SRB домена за краћи кориснике (фентристи) обавља се преко латиничних регистратора (најчешће су то интернет превадори који поседују лаптопе). Регистрација националног интернет домена Србије (РНЧДС) за обављање тек послова.

смисао уколико постоји, рецимо, аутоматско преусмеравање на латинични домен ако неко укуца ћириличну адресу сајта. Примера ради, ако би човек укуцао спц.срб, а аутоматски био преусмерен на spc.rs, онда би ћирилични домен изгубио своју сврху. Исто тако би било апсурдно да постоји један садржај сајта на ћириличном, а други на латиничном домену, иако су оба на српском језику (подразумева се, притом, да је сасвим другачија ситуација у случају вишејачне варијанте сајта).

Примећујемо да још увек постоји доста необавештености у погледу употребе ћириличног интернет домена. Неки се питају да ли и за ћирилични домен још увек треба да укуцавају оно „www“ или нешто слично (одмах да одговоримо

да се укуцува само ћирилична адреса сајта, без икаквог префикса). Има људи који мисле да ће употреба још једне, ћириличне адресе, за њихов сајт удвостручити и трошкове за купа интернета, па оклевавају да га региструју. И овде треба јасно нагласити да су додатни трошкови око регистрације практично занемарљиви, а да се користи већ постојећи закупљен серверски простор за латинични домен (пошто се ништа не дуплира, већ да се ради о пресликавању садржаја).

Постоји још увек и један број црквених сајтова који имају закупљен, али неактивиран ћирилични домен. Исто тако, један број сајтова још увек користи принцип преусмеравања (редирекције) на латинични домен, иако се тиме губи смисао

коришћења ћириличног домена. У разговору са власницима тих сајтова готово по правилу се испоставило да је у питању техничка неупућеност како да подесе пресликавања садржаја (у овом смислу морамо похвалити технички тим званичне презентације Српске Православне Цркве, који је увек имао добру вољу да свима заинтересованима из наше Цркве проследи техничке параметре подешавања за ћирилични домен). Временом ће ове техничке недоумице свакако бити отклоњене. У овом тренутку најважније и референтне црквене структуре (погледати табелу са примерима) држе управо технички приступ равноправног коришћења оба домена. Разлог је једноставан: латинични домен је у мисионарском погледу важнији и практичнији, поготово када је реч о упућивању поруке према неправославном свету, док ћирилични домен у културолошком и ширем друштвеном смислу има огроман значај за наш народ, поготово када се стави у шири контекст присуства ћириличног писма на интернету.

Проблематика употребе ћириличног домена је, међутим, само једна „коцкица“ у сложеном мозаику који се зове *ујоштређа ћирилице у електронској комуникацији*. Проблем је што још увек влада стереотип да је у области информационих технологија латиница једино писмо. То је можда у протеклој деценији био случај, али не и данас – сваким даном нестају техничке баријере у том погледу, чemu првенствено погодује постојење огромног тржишта на Истоку које користи нелатинична писма. У Србији данас постоји далеко више културолошких, правних, па и економских препрека, него реалних техничких проблема за коришћење ћирилице у електрон-

ској комуникацији. Наведимо једноставан пример из области мобилне телефоније. Наиме, ако желимо да пошаљемо SMS поруку путем мобилног телефона користећи ћирилично писмо, код апаратна новије генерације немамо никакав технички проблем, али зато имамо економски притисак – за поруку написану српском ћирилицом плаћа се далеко више него ако се користи енглеска латиница. Истине ради, треба рећи да се приликом техничке конверзије (коју корисник не види) ћирилични словни карактери рачунају као више латиничних, због чега је и порука скупља, али то не може бити оправдање за дискриминацију српског писма, с обзиром на огроман профит које телекомуникационе компаније остварују на овим просторима. Решење се може наћи или у правним категоријама (подзаконски акт којим би се мобилни оператори који функционишу на подручју Србије обавезали на исте цене SMS порука на ћирилице и енглеској латиници) или у техничком домену (за најновију генерацију мобилних телефона таква решења већ постоје, али треба да постану широко примењива).

Вратимо се теми ћириличног интернет домена. Иако је у техничком смислу цео стандард дефинисан, ипак још увек постоје неки технички недостаци и недовршености у пракси. Они се најчешће очитавају код неких прегледача интернет садржаја (*browser-a*) – примера ради, када на презентацији постоји уграђен видео садржај (*Firefox* за сада има тај проблем) или у томе што неки прегледачи претходно захтевају подешавања локализације (*Explorer*, рецимо, код кога се појављују „кукице“ и „квачице“ ако укуцате ћирилични домен, а претходно нисте извршили подешавање програма за ћирилицу). За похвалу су стога прегледачи који функционишу

.срб

Примери ћириличних интернет домена под окриљем Српске Православне Цркве

(наведени су само активни ћирилични домени који раде без преусмеравања на латинични домен)

Матични сајт СПЦ

спц.срб

Епархије:

епархија-бачка.срб
епархија-жичка.срб
епархија-шумадијска.орг.срб

Манастири:

хиландар.срб
манастир.срб
манастирградац.орг.срб

Храмови:

храмсветогсаве.срб
вазнесењска.срб

Установе:

пбф.срб (бфспц.бг.ак.срб)
човекољубље.срб

Гласила:

православље.срб
словољубве.срб
беседа.срб
богословље.пбф.срб

Организациона тела:

катихета.срб
цепис.спц.срб

Самостални пројекти:

светосавље.срб
пријатељбожији.срб
човекитехнологија.срб

без проблема када је реч о ћириличном домену – локализована верзија *Chrome* прегледача је такав пример. Претпостављамо да ће у скорије време сви технички проблеми и код других прегледача бити отклонjeni.

Масовнија употреба ћириличног интернет домена ће ве-

роватно настати када се омогуће и ћириличне мејл адресе (на пример, када за главног уредника *Православља* технички буде омогућена електронска адреса *уредник@православље.срб*), што се очекује у наредних неколико година. Такође, треба размишљати и о томе како се на

време припремити за глобални процес обједињавања свих медија у коме је интернет носећа технолошка инфраструктура за све медије. Ако ћирилица постане равноправна са латиницом на интернету, то ће значити да ће бити равноправна и у другим медијима које интернет буде „носио“.

Има оних који сматрају да је већу пажњу потребно поклонити српском језику и његовом правопису у електронској комуникацији, невезано од писма које се користи. Чињеница је да технолошка сфера утиче на раван комуникације, која постаје све више површна, без рељефа, „брза“, осиромашена. То је, међутим, проблем свих нација – имају га и Срби и Американци и Јапанци..., док је проблем употребе ћирилице је искључиво српски национални проблем и нико га неће решити за нас ако се сами не постручимо. Озбиљне нације раде на очувању своје културне баштине, што се увек најбоље види на употреби свога писма. Добар пример за нас је Руска Федерација, у којој данас има око осамсто хиљада регистрованих ћириличних интернет домена (њихов ћирилични домен је .рф), при чему је први ћирилични домен регистровао председник државе лично (адреса президент.рф).

И на крају, важно је истаћи огромну потребу да се у ову проблематику укључе српске државне институције и академска заједница, а пре свега надлежна министарства за поље културе и образовања. Та министарства би требало да у оквиру свог институционалног апарата дају макар саветодавно мишљење да је потребно упоредо користити латинични и ћирилични интернет домен, по угледу на саветодавно мишљење које је дао наш Синод за сајтове под окриљем СПЦ. Тужна је статистика која ка-

Признање Српској Православној Цркви за допринос на пољу информатике

На Видовдан 2013. године Друштво за информатику Србије је прославило до година свог постојања. Том приликом је у просторијама Привредне коморе Србије у Београду ово познато стручковно удружење доделило захвалнице „за запажене резултате и изузетан допринос“ за развој информатике у нашој земљи. Међу укупно педесет добитника овог признања (професора информатике, научних радника, информатичких стручњака, програмера, IT новинара...) нашао се и један свештеник Српске Православне Цркве: презвитељ др Оливер Суботић, управник Центра за проучавање и употребу савремених технологија СПЦ.

Овим признањем је само потврђен константан допринос који наша помесна Црква годинама уназад даје на ширем друштвеном плану. Подсетимо, СПЦ је у различитим периодима у више информатичких области била авангардна за српско друштво: реализација првог интернет teleconferencing-а у Србији током деведесетих, вишеструка признања за иновације и квалитет званичне интернет презентације, прве стручне студије из области електронске приватности, петогодишњи рад специјализованог Центра на пољу проучавања проблематике савремене технолошке сфере, развој нових теоријских модела информационог друштва...

С. П.

же да тек 5% основношколских и средњошколских установа користи ћирилични домен, а да само 20% сајтова државне управе има регистрован ћирилични домен (ове бројке је веома лако можете проверити на насловној страни РНИДС-ове презентације). Државне структуре би заправо требало да буду носилац идеје о равноправној употреби ћирилице на интернету (уосталом, на то их обавезује и Устав земље) и надамо се да ће наведени пропусти ускоро бити исправљени.

Што се Српске Православне Цркве тиче, она ће наставити да даје активан допринос на овом пољу, уз подржавање сваке иницијативе која је на духовну и материјалну корист нашег народа.

Текст је насташа на основу излагања на конференцији ДИДС 2013 посвећеној развоју интернета, одржаној 18. априла 2013. г. у хотелу „Москва“ у Београду у организацији Републичка национална интернет домаћина Србије (РНИДС).

Реаговање Митрополита Амфилохија поводом текста о Папи Франциску

Поводом чланка Зорана Ђуровића „Папа Франциско и будућност односа са Православном Црквом“

У броју *Православља* 1110 од 15. јуна 2013. године објављен је чланак Зорана Ђуровића „Папа Франциско и будућност односа са Православном Црквом“. Добро је да *Православље* упознаје нашу црквену јавност са новим 266. Епископом Рима Франциском Бергольјом, недавном устоличеним на дужност поглавара Римокатоличке Цркве. У својству изасланика Св. Синода на његовој инаугурацији (имали смо прилике да га упознајмо и у Буенос Ajресу као мјестобљуститељ трона Епархије наше Цркве буеносајреске и јужно-централноамеричке), при којој нам се дала прилика да и лично са њим разговарамо

у Дому Свете Марте, можемо потврдити да се заиста ради о личности коју краси богољубље, скромност и приступачност, као и посвећеност остваривању мисије Хришћанства у савременом свијету. Отвореност за Православну Цркву, поред наведеног у чланку, нарочито је пројавио својим дугогодишњим пријатељством и сарадњом са Митрополитом Платоном Московске Патријаршије и другим православним Епископима у Аргентини. У чланку З. Ђуровића добро је запажено и инсистирање новог Папе на титули „Епископ Рима“. Притом, он је не један пут изјавио, па и у разговору са нама, да је он против „па-

полатрије“ која је заиста код римокатолика задобијала понекад чудовишне размјере. То несумњиво обећава могућност здравијег екуменског дијалога Римокатоличке Цркве са Православљем. То смо Папи Франциску и лично рекли при разговору, користећи његову изјаву да је „Христос центар Цркве а не папа“. При томе смо истакли да је можда управо њему као таквом дата историјска шанса да Римска Црква на челу с њим корјенито преиспита одлуку Првог ватиканског концила (1870) по којој је папа „непогрјешив“ (*infallibile*), сам по себи, не по сагласности Цркве (*ex sese non ex consensu ecclesiae*). Јер такав догматски

еклисиолошки став и учење, рекли смо, апсолутно су не-прихватљиви за Православну Цркву, и без његове промјене немогуће било какав озбиљан екуменски дијалог међу нама. Папа је веома пажљиво саслушао то што смо рекли...

С друге стране, међутим, минималистички став г. Ђурковића да је „идеја првенства схваћена у јуридичком кључу, практично једини проблем који још увек не допушта пуно јединство Источне и Западне Цркве“ теолошки је површан, еклисиолошки неприхватљив, да не кажемо – дилетантски. Такав догматски минимализам и еклисиолошки дилетантизам, којим се објашњава трагични десетвјековни прекид евхаристијско–црквеног општења и заједништва Православног Истока са Западном Црквом је неозбиљан и неодговоран. Поготово ако се он износи у званичном органу наше Помјесне Православне Цркве. Не само збуњујући него и обмањујући лаковјерне читоце, такво једно схватање ниподаштава, између осталог, и одговорност читавих покољења теолога Истока и Запада, који су се вјековима носили и хватали у коштац са стварним далекосежним узроцима десетвјековног раскола. Свођење узрока разарања јединства Цркве Христове на „јуридички кључ“ тј. на борбу око власти у Цркви, превиђа суштинску чињеницу да је управо без по-кајања неопростиви гријех самовољног увођења учења и самоучења о Filioque (вјечног исходења Духа Светога „и од Сина“) у саборни Симбол вјере Цркве, и тиме инструментализовање Духа Светога, као једине истинске „свезе љубави“ у Богу Тројичном и творевини, па тиме и у Цркви, и то од стране оне апостолске сто-

На свечаној аудијенцији у Ватикану, одржаној 20. марта 2013. г.,
дан после инаугурације Папе римског Францишка:
Митрополит Амфилохије, у име Његове Светости Патријарха
српског Иринеја, Папи дарује икону Пресвете Богородице, рад
манахиња из манастира Светог Луке у Жупи Никшићкој.

Фотографија: спц.срб

лице која „предсједава у љубави“. Није чудо што се гријех против Духа Светога (Filioque) одразио и на саму Цркву и њено устројство па је намјесто апостолског „изволи се Духу Светоме и нама“ уведена папска непогрјешивост „ex sese“ и Петровско служење уздигнуто изнад и изван Сабора Цркве Божије. То значи да питање папског примата није само јуридичко питање већ пневматолошко, и еклисиолошки догматско питање, питање мјеста и улоге Духа Светога у Цркви и светотројичног саборног устројства Цркве. То питање је органски везано и за још један суштински тријадолошко–космоловски проблем: проблем разликовања или неразликовања божанске суштине, несазнајне, неизрециве и недостижне и вјечних божанских сила и енергија којима је Бог причастан твари, силом Оца, Сина и Духа Светога. Римокатоличко учење о тварној благодати и опит Цркве нестворене божанске енергије, радикално постављају питање самог по-

имања Бога, као и различитог схватања односа Бога и творевине, како у времену, тако и у вјечности, есхатону. Сва та дубока, озбиљна тријадолошка, христолошка, антрополошка, еклисиолошка и друга догматска питања сводити на „јуридички кључ“, значи уствари усвајање секуларистичко–социолошког приступа Цркви и њеној Светајни, а тиме и тајни спасења, обожења и Царства небеског.

Надамо се да ће Православље у будуће чувати себе и своје читоце од оваквих небогословских и нецрквених површиних написа, који, намјесто да доприносе истинском обнављању јединства Цркве и зацјељивању њених предубодних рана – међу фластерима на те ране и еванђелски дијалог „истиновања у љубави“ међу Хришћанима замјењују сентименталним бесплодним иренизмом.

Архијериской цетињски
Митрополитији црнојорско-приморски
+Амфилохије

Питања савремене културе и будућност:

Може ли популарна култура заменити религију?

Јереј Владимира Вранић

Богословско мишљење о популарној култури мора узети у обзор улогу и значај коју она има у јавности, као и то да она представља потенцијално средство за мисију којим може да се изрази богословска креативност.

Идеја да су познате личности врста „идола“ није нова. Откако је Холивуд почeo са радом, филмске звезде и друге познате личности су називане божанствима. Свима нам је познат назив *дива* за оперске певачице, а у новије време овај назив се користи и у комерцијалној музici за певачице, а сама реч долази од италијанске речи која значи богиња. Затим, у популарној музici јављају се називи као што су „рок богови“ и „поп идоли“.

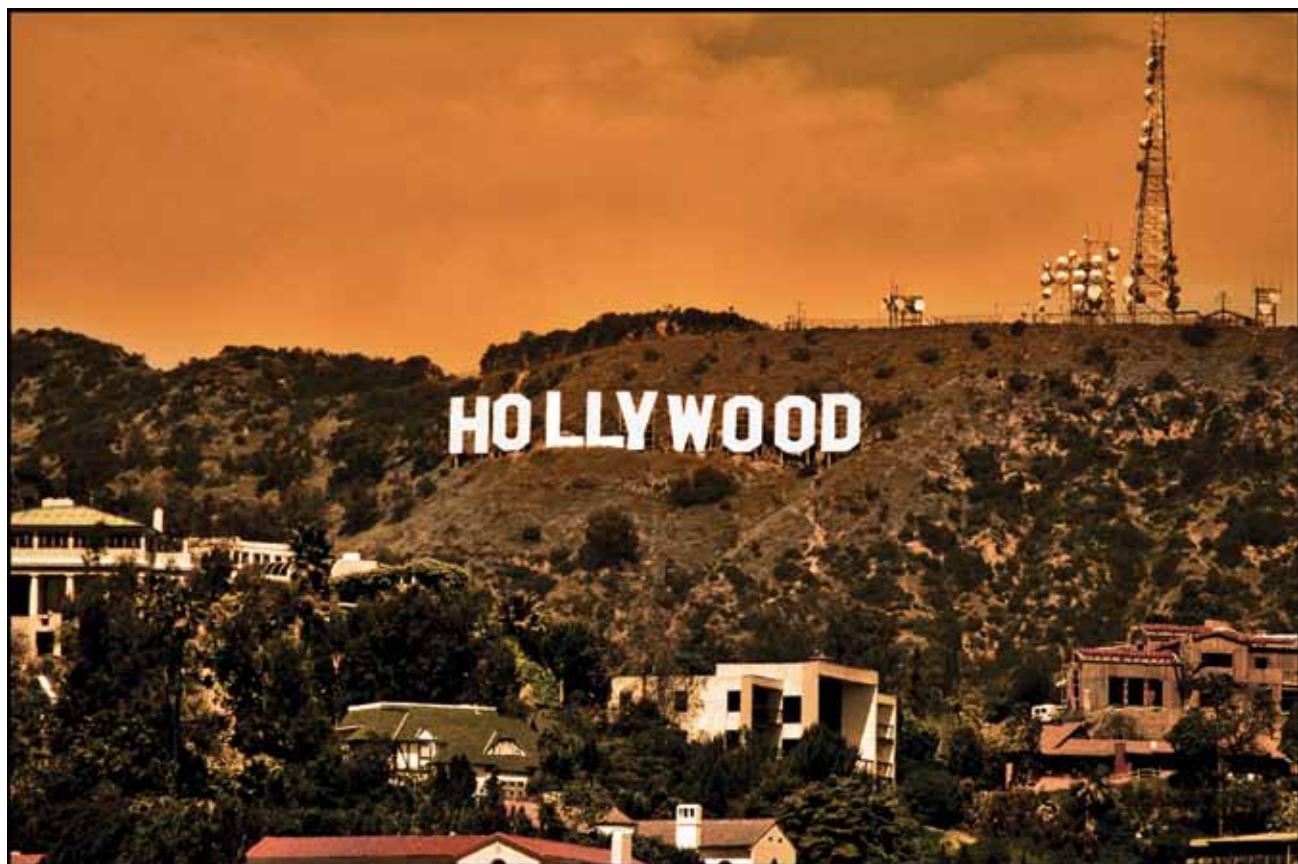
Међутим, док коментатори и медији представљају ову врсту „обожавања“ познатих личности као врсту религије, већина обожавалаца познатих се изјашњава да нема осећај да оно у шта се упуштају има религијски карактер и потпуно одбацију идеју да су личности којима указују ту врсту „обожавања“ богови или божанства.

Дакле, култура која се ствара око познатих личности, односно популарна култура је двосмислена. Она очигледно има елементе религије и самим тим изискује и нашу пажњу као црквених људи и хришћана верника.

Данас нам је свима јасно како сазнајемо за познате личности. Вести о њима и њиховим приватним животима данас заузимају велики део медијског простора, па је тешко не знати за поједине личности. Занимљиво је да су у самом почетку филмске индустрије информације о познатима, намењене широким народним масама, у одређеном смислу биле контролисане и било какви скандали су бивали цензурисани, јер се сматрало да друштво није било спремно за такву врсту сензација и скандал-маркетинга. Међутим, све је почело да се мења

шездесетих година прошлог века када је новинарство, а посебно фотографско новинарство, доживело експанзију. Познате личности ухваћене у неком незгодном и компромитујућем тренутку постале су интересантније за јавност од цензурисаних и контролисаних производа. Јавност је показала да је више заинтересована за ону људску и стварну страну познатих него за култ и приче фабриковане око њих. Ипак, култура око познатих личности или популарна култура се показала као нешто што може бити изманипулисано и искоришћено не само од стране новинара, већ и од стране самих познатих личности. Бројне емисије, документарни филмови, живи „ријалити“ програми указују на то да је култура око познатих личности промењива, прилагодљива и манипулативна.

Фото: <http://www.flickr.com>

Многе познате личности данас нису више мета новинара, већ саме својевољно отварају своје приватне животе за јавну инспекцију. Кроз њихово самооткривање они постају продукт. Њихова интима постаје артикал. Данас знамо за поједине људе јер је тешко не знати за њих. Дакле, култура око познатих личности данас је познавати и бити познат на све могуће начине.

Још шездесетих година прошлог века, када је култура око познатих почела да измиче контроли, један западни критичар је рекао да су познате личности (звезде) оне личности које су познате по њиховој познатости. Овим се подразумева да бити познат није обавезно повезано са неким уметничким даром, вештином или врлином. Овим се чак подразумева одређени степен „плиткости“ познатих лич-

ности, тако да је бити познат, искључиво резултат медијске пажње. Уколико се сложимо са овом тврдњом, онда морамо да закључимо да културу око познатих личности карактерише непромишљена знатиља и неукусна самопромоција. Ако овоме додамо још и повезаност самооткривања познатих личности и комерцијалног интереса за продуктима популарне културе, онда нам не преостаје ништа друго већ да закључимо да је позната личност само један аспект експлоатисања лаковерне јавности. У том случају, једина логична богословска реакција би била да се разబличе негативне стране опсесије познатим личностима и искритикује популарна култура као деградирајући феномен. Међутим, и поред евидентних недостатаца у популарној култури, богословско мишљење о популарној култури мора узе-

ти у обзир улогу и значај коју она има у јавности, као и то да она представља потенцијално средство за мисију којим може да се изрази богословска креативност.

Теорија да је медијска представка популарне културе и културе око познатих личности нека врста религије делимично се ослања и на теорију секуларизације, односно опадања религиозности у свету са западном културом. Према овој теорији популарна култура попуњава празнину која настаје одсуством религије. Јасно је да се у овом случају подразумева да је религија основни принцип који даје смисао свему. Међутим, било какав покушај да се популарна култура мери неком религијском аналогијом значило би редукцију саме религије. Ипак, мора се признати да култура створена око позна-

тих личности неодољиво асоцира на религију. Медијски створена, позната личност као таква не помаже организовању друштва и не нуди никакву врсту колективног идентитета, али сама популарна култура створена око њих је лако измењива, такође ненаметљиво агресивна кроз медије и уређена тако да је пријемчива за свачији укус. Тако, упркос домишљатости и духовитости одговора „вitez цедај“ на питање верске опредељености током последњег пописа, популарност овога одговора указује на то да сама идеја није пук случајност. О чему се ради?

Велике медијске индустрије културе које утичу на обликовање популарне културе виде велику прилику у маркетиншкој манипулацији и спиновању. Верски, митски, духовни, па и магијски симболи, дакле и позитивни и негативни верски симболи, у зависности од потребе, данас су скоро неизоставни део маркетинга, а духовне теме више нису резервисане само за света места, свете књиге или духовну музику, или пак они мрачни аспекти духовности не везују се само за окултизам, спиритизам и томе слично. Медијски простор отвара могућност манипулисања, спиновања и комбиновања свих поменутих идеја и, било свесно или несвесно, релативизује религијске истине стварајући на тај начин једну нову културу – популарну културу. Користећи религијске елементе или симbole ствара се комплексан свет митских прича и бајки које утичу на обликовање популарне културе. Изражавајући се неким митским језиком, у популарној култури постоји много богова, а посао медија је да их представи на један забаван, питак и прихватљив на-

чин, што свакако подразумева константне измене.

Популарна култура или, прецизније, култ око познатих личности чини значајан аспект стварања имица и стилова, и игра кључну улогу у њиховом пласирању и прихватању. То опет значи да се култура и приче створене око познатих личности нуде као алтернативни извори усмеравања личности, посебно младих, тако да, с једне стране, постоји веза између тога шта значи бити мушки, женско, црн, бео, хомосексуалац или хетеросексуалац, одређеног политичког опредељења..., а, са друге, циљано конструисаних прича и стилова живота у медијским расправама. Популарна култура на неки свој, забаван начин пажљиво спинованом артикулацијом нуди разна тумачења идеје шта значи бити човек, или суперчовек, добар или лош, позитиван или негативан, природан или неприродан. Неретко се и многе хришћанске идеје узимају ван контекста Цркве и хришћанске традиције и представљају се на један „сензационалнији“ и за широке народне масе „интересантнији“ начин зарад „вишег циља“. Ипак, манипулишући само елементима и појединим идејама Цркве, религије или вере у нешто, популарна култура у најбољем случају може бити окарактерисана само као сурогат религије у савременом свету, али не и као религија, па чак ни њена алтернатива. Тешко је поверовати да људи који су се шаљиво изјаснили на поменутом попису заиста верују да су „витезови цедаја“, док православни хришћанин ипак у своје опредељење може да буде уверен.

Из свега можемо закључити да идентификовање начина на које се пласирају религијске и богословске теме у популарној

култури није исто што и рећи да ове теме у потпуности могу да замене религију. Можда се у популарној култури све чешће јављају теме као што су грех, пад, врлина, рај, пакао, анђели, демони, добро, лоше, али хришћанске теме ван контекста Цркве не могу бити поређене са хришћанским богословљем. Посебно је немогуће сматрати алтернативом за Цркву и веру индивидуалне и исфабриковане идеје, ма колико се чиниле логичне и ма колико биле медијски исфорсиране. Са друге стране, на Цркви је да препозна у којој мери ова култура утиче на верско образовање оних који немају црквено образовање или било каквог појма о Богу, Цркви и вери, и у којој мери популарна култура утиче на њихово разумевање хришћанске проповеди. За хришћанску заједницу која је навикла да преноси хришћанску проповед онима који су већ део заједнице, ово може представљати посебан изазов, а не треба сметнути са ума да се утицај популарне културе не зауставља само на онима који су ван црквене заједнице. Сви смо савременици и сведоци те културе, тако да су неретко и они унутар црквене заједнице у одређеној мери под утицајем различитих промена и тема које се намећу медијским дискурсима. Признајући ово, не значи да Црква нема начина да задржи различит став, а самим тим и понуди својеврstan допринос популарној култури. Упркос многим својим недостацима и великим простору за критику од стране Цркве, популарна култура отвара могућност читавом спектру научних поља и јавља се као нови изазов са којим се Црква сусреће у модерном друштву. Стога, популарна култура, ипак може бити од користи богословљу данас.

XII духовски концерт у београдској Саборној цркви

Наступ Хора „Београдски мадригалисти“

пр Милица Андрејевић

Y недељу, 23. јуна 2013. године, у част прапозника Педесетнице одржан је духовни концерт у Саборној цркви у Београду. Певао је Хор „Београдски мадригалисти“ (26 женских и 16 мушких гласова) под управом диригента Александра Брујића. Концерту је присуствовао велики број љубитеља црквене музике и поштоваљаца овог ансамбла који негује вокалну музику већ шест деценија.

Као и претходних година, господин Брујић показао је истанчан укус у обликовању програма, а при томе се руководио могућностима ансамбла. Извели су низ српских и руских хорских композиција 19. и 20. века.

Наступ је почeo молитвом *Оче наш* Николаја Кедрова Сина (1906–1981). Уследио је тропар *Блајословен јеси Христе Боже наш у хармонизацији* Корнелија Станковића (1831–1865), а затим стихира *Взиде Исус во Јерусалим* Ⅵ. 5 у запису проте Бранка Цвејића (стихира у Недељу о раслабљеном). Централно место у интерпретативном и композиционом смислу заузела су дела: *Помишљају ден сїрашни* Леонида Малашкина (1842–1902), *Тебе ѹојем* Душана Трбојевића (1925–2000), *Молиша Давидова* (Пс. 88) Владимира Милосављевића и *Творај антели своја духи* Николаја Римског–Корсакова (1844–1908).

Хармонска, фактурна, динамичка и мелодијска разноврсност наведених дела, затим изузетно лепи текстови, допринели су да Хор „Бео-

градски мадригалисти“ покаже разноврсне гласовне и интерпретативне могућности и одличну комуникацију са диригентом.

До краја концерта уследиле су композиције: *Чершој ѹвој Архиепископа Јонатана* (1947), *Тебе ѹојем* Александра Гаванског (1901–1972), *Блажен муж* Павела Чеснокова (1877–1944), *Хвалише имја Господње* Александра Архангелског (1846–1924).

Иако разнолике по захтевима (од једноставних хармонизација до развијених концертних духовних комада) изведене хорске партитуре звучале су молитвено и умирујуће. Томе је до-принела уједначена хорска боја, затим добра поставка високих тонова сопрана и тенора, јасан изговор (у пијанисиму и у фортисиму).

Посебну пажњу публике привукли су солисти Ана Ристивојевић (сопран), Маја Јанушић (сопран) и Александар Пантелић (бас), који су дошли до изражaja добром вокалном техником, специфичном бојом и одличном комуникацијом са хором.

Програм је трајao педесет минута. На захтев публике уследио је бис, отпеване су композиције *Не имами инија ѹомошчи* Касторског и *Во царствији ѹвојем* Добри–Христова. И после додатно изведенih композиција публика је реаговала дуготрајним аплаузом. Надамо се да ће овај хор и у будућности неговати племенит тон и завидну културу певања какве су показали у Саборној цркви у Београду.

Из православне ризнице тумачења Светог Писма

„Јелини“ у Еванђељу по Јовану

(Јн. 7, 35; 12, 20)

gr Предраг Драшкошић

Јеванђељу по Јовану се на два места помињу „Јелини“ („Грци“). Први пут у Јн. 7, 35 када се Јудеји питају где то Исус намерава да иде: „Куда овај намерава да иде да га ми нећемо наћи? Да не мисли да иде у расејање јелинско да поучава Јелине?“. Други пут „Јелини“ се помињу у Јн. 12, 20: „А међу онима што си ишли горе да се помоле Богу о празнику били су и неки Јелини“. Даље се каже да су ови Јелини желели да виде Исуса (Јн. 12, 21). Ко су „Јелини“ о којима је реч на наведена два места у Еванђељу по Јовану?

Расејање јелинско и Јелини у Јн. 7, 35

Први пут се у Еванђељу по Јовану Јелини помињу два пута у 7, 35. Они се помињу у оквиру једног општег дијалога између Исуса и Јудеја (Јн. 7, 14–44). Исус говори Јудејима о своме посланју од Оца и свом истинском идентитету (7,17–18), о власти да исцељује суботом (7, 19–24), као и уопште о дару Духа онима који верују у њега (7, 37–39). Исус наговештава да ће се отићи Оцу своме и да ће га Јудеји узалуд тражити (7, 33–34). То је збунило његове саговорнике и они се међу собом питају: „Куда овај намерава да

иде да га ми нећемо наћи? Да не мисли да иде у расејање јелинско да поучава Јелине?“ (7, 35). Подсећање на овај догађај налази се у Јн. 13, 33: „Дечице, још сам мало са вама; тражићете ме, и као што рекох Јудејима да куда ја идем ви не можете доћи, то и вама сада говорим“.

Недоумица и пророштво

Поменуто расејање јелинско може се схватити на два начина: 1) Мисли се на незнабошце уопште или пак може да се односи на незнабошце јелинског порекла, или 2) може се односити на Јевреје из дијаспоре који су говорили грчким језиком.

Израз „Јелини“ се у античкој јудејској књижевности увек употребљава за незнабошце, било јелинског порекла, било неког другог. Проблем је што се израз „расејање јелинско“ („дијаспора јелинска“) не среће никде у античкој књижевности осим у Јн. 7, 35.

С друге стране, реч „расејање јелинско“ може да указује на Јевреје који се не налазе у својој матици, већ су расејани на другим географским просторима. Проблем свакако остаје друго навођење „Јелина“ у стиху који свакако не могу бити

недвосмислено схваћени као Јевреји. Можда би се „расејање јелинско“ могло односити на Јевреје у дијаспори, а други појам на Јелине као незнабошце. На тај начин би Јудеји који расправљају са Исусом изрекли једно пророштво које би додуше било последица неспоразума и кога ни сами нису били свесни, наиме да ће се име Христово проповедати најпре Јеврејима у дијаспори, а потом и Јелиним (нпр. мисионарски метод апостола Павла познат из Дела апостолских). Њима се та претпоставка чинила готово немогућом, тако да је износе у форми питања.

Међутим, оно што Јудеји не знају или не желе да знају, читаоци Еванђеља по Јовану наслућују из ранијих Христових речи упућених жени Самарјанки: „Али долази час и већ је ту када ће се истински богомольци клањати Оцу у духу и истини, јер Отац тражи да такви буду они који му се клањају“ (Јн. 4, 23). Овим речима Исус Христос наговештава да ће се истинска служба Богу вршити „не на гори овој, ни у Јерусалиму“, већ да ће проповед о Христу бити без географских и националних граница и да ће му се служити само у духу и истини.

„Ἐν ἀρχῇ ὦν ὁ Λόγος...“ – „У почетку беше Реч...“ : почетак Јеванђеља по Јовану, Ватикански кодекс (Codex Vaticanus), рукопис Светог Писма из 4. века

Стога питање Јудеја, да ли Христос намерава да оде Јелинима је у ствари пророшиштво да ће реч Еванђеља бити проповедана Јелинима. То није једини пут да Јудеји несвесно износе пророчанства у Еванђељу по Јовану. Првосвештеник Кајафа несвесно прориче да ће један човек умрети за народ (11, 50–51), „и не само за народ него и да расејану децу Божију сабере у једно“ (11, 52), додаје Еванђелист. Јн. 7, 35 је дакле наговештај да ће Реч о Исусу Христу изаћи из оквира Јудејства у цели свет.

Јелини у Јн. 12, 20

Друго навођење „Јелина“ налази се у Јн. 12, 20. Као и приликом првог навођења Јелина, Исус је у Јерусалиму. Догађај се одвија непосредно после уласка у Јерусалим (12, 12–15) и непосредно пре прослављања Пасхе и почетка страдања (13, 1).

Еванђелист Јован приповеда да су неки Јелини дошли да узму учешћа у празнику Пасхе, да су се приближили Филипу са жељом да виде Исуса (12, 20). Филип тај захтев преноси Андреју и обојица се обраћају Исусу (12, 22). Вредно је запазити да обојица ученика имају грчка имена.

Уместо непосредног одговора на питање Исус каже: „Дошао је час да се прослави Син Човечији“ (12, 23), наговештава своје страдање (12, 24) и моли се Богу (12, 27–28). Са неба се чује глас (12, 28) као одговор. Христос ће бити подигнут, што ствара проблем код оних који очекују вечног Месију (12, 34). Исус их позива да ходе по светlosti и на крају се уклања од њих (12, 35–36).

Недоумица и пророштво

Као и у првом случају поставља се питање ко су Јелини у Јн. 12,20. Да ли су то гркофони Јевреји из дијаспоре који су дошли на празник Пасхе у Јерусалим или пак Јелини незнабошци? Пуно разлога говори у прилог Јевреја, пошто незнабошци не би имали мотив да долазе у Јерусалим за празник Пасхе, нити би им било допуштено да уђу у храм, већ само до „предворја за незнабошце“ одакле не би могли да прате службу.

Већина тумача сматра да су „Јелини“ у Јн. 12, 20 у ствари „богобојажљиви“, односно незнабошачки кандидати за примање јудејске вере из дијаспоре. На тај начин би они били препрезенти и „расејања јелин-

ског“ и „Јелина“ из Јн. 7, 35. У сваком случају, они су на неки начин одговор на питање који су Јудеји поставили у 7, 35, само што није Исус отишао њима (тема Исусовог одласка у 7, 35 је и онако била неспоразум), већ су „Јелини“ дошли к њему.

Остаје нејасно да ли је Исус прихватио разговор са Јелиним или су његове речи упућене Филипу и Андреји. Било како било, повод да Исус експлицитно проговори о своме предстојећем страдању била је молба Јелина да га виде.

Закључак

Час прослављања Сина Човечијег је настало: Исус је ушао у Јерусалим, на известан пут ка крсту. На самом почетку крсног пута Јелини желе да га виде; крст ће отворити врата Царства Божијег народима. Јелини су дошли к њему да би он ускоро у виду проповеди Еванђеља и искуства васкрсења пошао к њима.

Крст Христов налази се на усеку два периода историје спасења, првог дела који је обележен призивом Јудеја и другог дела који је обележен призивом целокупног човечанства. „Јелини“ у Еванђељу по Јовану симболишу крећање историје спасења управо у овом универзалном правцу. ■

Из новије историје црквеног образовања

Високо образовање Српске Православне Цркве у 20. веку

(пети део)

гр Александар Раковић

Yполемику о отварању богословског факултета се крајем марта 1907. укључила и *Политика*. Повод је било мишљење Филозофског факултета и Правног факултета да ради спремања наставног кадра за богословски факултет у иностранство не треба слати кандидате који су завршили стручну Београдску богословију јер „им недостаје потребно опште образовање“. Оба факултета су предложила да се на ове студије у иностранство пошаљу матуранти гимназија „јер кад се уреди теолошки факултет, он се мора подвргнути под основне законе универзитета, међутим први услов за ступање на универзитет јесте матура. Сем тога сваки будући наставник тога факултета мора имати научни степен доктора“.

Суочен са болном чињеницом крајњег ниподаштавања црквеног образовања, Митрополит Димитрије је образовао теолошку комисију која је одбацила мишљење два београдска факултета. Митрополит је овој комисији истовремено поверио да одлучи „да ли је за наше прилике боље отворити духовну академију или факултет“. На

крају, „мада су мишљења била подељена, ипак је решено већином да је према савременим научним потребама и нашим финансијским приликама могућно приступити одмах само отварању факултета“.

Пошто је било „начелно решено“ да се на богословски факултет као редовни студенти могу уписивати свршени ћаци Богословије Светог Саве, одлука о отварању факултета морала је у најбољем случају да сачека 1909. годину. Према *Политици*, у Министарству просвете и црквених дела су били вољни да 1909. године отворе богословски факултет. Српска Православна Црква је начелно прихватила мишљење Филозофског факултета и Правног факултета да предавачи на богословском факултету морају бити доктори наука, с тим што је напоменуто да у почетку то неће бити сасвим могуће.

На писање *Политике* обрушио се београдски *Дневни лист* који је заступао мишљење самосталца. У овим новинама је средином априла 1907. објављено да „вера није наука, па јој онда и нема места на чисто научним заводима“. Додато је да Београдски

универзитет не би смео „под својим кровом трпети теолошки факултет, те му тим давати научни карактер, на који он апсолутно нема права“. Према *Дневном листу*, једини оквир за високо теолошко образовање у Србији могао би бити нађен у виду духовне академије „где би требало учити зашто је вера још потребна, и да нам је вера непотребна ако свештеник својим понашањем рђаво утиче на своје парохијане“.

На молбу уредника *Гласника Добротије Ковачевића*, *Дневном листу* је одговорио др Чедомир Марјановић. Он је нагласио да иза писања *Дневног листа* против богословског факултета стоје неки професори Београдског универзитета и књижевници социјалистичке оријентације, који су приступили Самосталној радикалној странци. О њима је рекао да „mrзе религију, Бога, цркву и све оно што са вером стоји у вези. Mrзе зато што су се тим духом запојили још као социјалисти, ту су пак mrжњу поцрпли на западу за време свога школовања, па за то mrзе и нашу цркву и нашу црквену историју и наше црквене претке и великане и т. д.“

Марјановић је додао да школе „уливају симпатије“ ка „атеизму, нераду, неморалу“, да „живимо у историском тренутку где се верске ствари сматрају као нешто старо и преживело“ и „разумљив“ је „антагонизам омладине према свему верском и симпатије, односно ватреном одушевљење за све новије идеје.“ Марјановић је у тексту образложио због чега је теологија научна дисциплина и нагласио да је богословски факултет у Србији „потребан но и потребан но икада“.

Кроз Марјановићево писање поново уочавамо већ познату чињеницу да је српско друштво на прелому 19. и 20. века делом атеизирено, а делом престало да испољава своју религиозност одласком у цркву јер је образовањем надмашило свештенство. Марјановић је због тога закључио да је хитно потребно отворити богословски факултет као научну институцију.

Током 1907. године, видели смо, поново је подвучено да до отварања богословског факултета не може доћи пре 1909. године. Није било извесно ни оснивање факултета за само једну генерацију свршених богослова, па је било реалније да доношење одлуке сачека још неку генерацију ђака Богословије Светог Саве. Но, пошто су Балкански ратови 1912–1913. постали главна брига Србије, до решења је могло доћи тек након њих. Иста питања износа су постављена.

Теолог и доктор права Радован Казимировић је 1913. године писао како је отварање теолошког факултета на Универзитету у Београду нашло „на извесне потешкоће, па је затим и занемарено“ јер се „као последица тог оријенталско-српског оклевања међу нашом интелигенцијом разви-

ло чак и мишљење о непотребности богословског факултета“. Кроз изношење разлога за и против богословских факултета Казимировић је приказао да противници међу „радикалним световњацима“ сматрају како „научно испитивање богословских проблема“ треба поверити филозофским факултетима у оквиру религијско-историјског одсека јер у научним радовима теолога „веје уски дух конфесионализма“ чиме се доводи у питање „слобода научног испитивања“. Он је навео и да су „наши црквени конзервативни представници“ „најватренији поборници духовних академија и противници богословских факултета“ јер сматрају да би богословске студије на универзитету биле изложене посветовљавању.

Пошто је током даље елаборације оба ова мишљења одбацио као неоснована Казимировић је рекао да је оснивање теолошког факултета у интересу Србије, Српства, Српске Православне Цркве, Београдског универзитета, науке и просвете. Нагласио је да Црква оснивању богословског факултета „треба само да се радује а никако да му смета“. По њему би духовна академија стварала стручњаке „са заосталим погледима, јер не би били у стању, да се у затвореној средини академској добро упознају са оним наукама, које универзитет пружа својим студентима“. Признао је да му није јасно зашто се државни врх определио за оснивање духовне академије. Казимировић је нагласио и да је до 1913. већ неколико генерација свршених ђака Богословије Светог Саве окончала школовање, па је тиме кључни разлог за кашњење с богословским факултетом отклоњен. Одлагање, односно избегавање

Радован Казимировић (1882–1950)

оснивања богословског факултета сматрао је „нечувеним оклевањем“ за које највећу одговорност сносе „неенергични министри просвете“ и „неуважавни црквени представници“. Међутим, Казимировић као да је превиђао недостатак наставног кадра за богословски факултет. Ако је сада и постојао студентски потенцијал, оног наставног још увек није било на видику.

Према Казимировићу, дакле, духовна академија је и даље била државни модел за високо теолошко образовање чак и 1913. године, упркос превази мишљења у врху Српске Цркве ка богословском факултету. Он је поменуо још једну алтернативу, не мање важну од прве две: могуће отварање богословског или религијско-историјског одсека на Филозофском факултету уместо богословског факултета или духовне академије. Није требало много да и ово питање дође на дневни ред државних органа.

— наставиће се —

Окупљање послератних пароха Епархије горњокарловачке

Трпеза љубави у Новим Бановцима

Сви заједно су се присетили речи блаженопочившег Епископа горњокарловачког Симеона када их је рукополагао: „Дете, оно што немаш, не можеш другоме дати“, мислећи на дар вере који треба пренети на своје парохијане.

Познато је да свештенику и учитељу прво место службовања остаје у најинтимнијем сећању кроз цео живот. Подстакнути морално-пастирским емоцијама, 6. јуна 2013. године у Новим Бановцима састало се на жељену агапу 25 послератних пароха Епархије горњокарловачке са супругама.

Скоро сви су присилно измештени телом из своје бивше Епархије горњокарловачке. Душом су остали неодвојени. До данас их веже, како међусобна братска веза, тако и успомена на блаженопочившег Епископа Симеона, кога су доживљавали као родитеља с ким су делили љубав, послање и бригу. Старешина Храма Св. Василија Острошког,protoјереј-ставрофор Симо Вишекруна, од којег је и потекла ова несвакидашња иницијатива, служио је Св. Литургију са двојицом свештеника и ђаконом, а потом је одслужио помен онима који нису дочекали овај братски тренутак. На крају Св. Литургије protа Сима, који је био секретар Епархије горњокарловачке и десна рука Епископа Симеона, емотивно је оживео сећање на изазовне догађаје којима је био сведок. Готово нестварно благодатно је било приметити мисијски благослов Епископа који их рукополаже и шаље у свет „као овце међу вукове“. Добро су памтили његове упозоравајуће речи: „Дете, оно што немаш, не можеш другоме дати“, мислећи на дар вере који треба пренети на своје парохијане. Прихватали

су будућа искушења, јер су своје послање примали као вољу Божију. Веровали су искреним речима свога Владике: „Бог ће учинити оно што ви не будете могли.“

„Данас се сећамо“, како је тога дана говорио отац Недељко Марјановић, „да приликом упућивања на парохију, нико није питао: Каква је та парохија? Веровали смо Богу и Епископу који нас шаље тамо где идемо.“

А прилике, за данашњи свет, окренут рационалном и материјалном, нису биле нимало лагодне. Парохијани, после рата уплашени, обезглављени и ‘љuti’ на Бога, због ратног зверства питају: „Где је био тај Бог кад је требало да нас спасе?“ Комунистичко-атеистичка пропаганда била је као мора. Но, стање се из дана у дан побољшавало, јер је Бог благосиљао љубав својих посленика. Верујемо да би се и Потапенко, писац *Истинске службе*, поносио вером и љубављу ових свештеника.

Захваљујући се свима, protа Недељко Марјановић није заборавио да за успех у пастирској мисији захвали и свештеничким супругама, које су носиле заједнички терет, често понижење и трпљење.

Данас су ти свештеници у другим епархијама. Чувају пламен вере и љубави, којег су зажегли у Епархији горњокарловачкој, преносе га својим новим парохијанима и носталгично се присећају ранијих тегобно-радосних дана.

protoјереј-ставрофор Михаило Арнаут

У Епархији сремској:
Поводом пензионисања
protoјереја-ставрофора
Богића Љ. Фемића

Четрдесет година у служби Цркви и свом роду

Они који познају проту Богића,
знају да је читавог свог живота радио за
добрбит Српске Православне Цркве.

Поводом одласка у пензију високопречасног protoјереја-ставрофора Богића Љ. Фемића, Његово Преосвештенство Епископ сремски Г. Василије служиће Св. Арх. Литургију 27. јула 2013. у Храму Св. Оца Николаја у Добановцима.

Отац Бошко рођен је на Томиндан 1951. од оца Љубомира и мајке Даринке (рођ. Томовић). Године 1967. уписао је Богословију Св. Кирила и Методија у Призрену, да би богословску школу завршио 1972. у Богословији Св. Арсенија Сремца у Сремским Карловцима. Исте године ступио је у брачну заједницу са Даринком Белић, са којом има двоје деце, Слободана, дипл. теолога и Слободу, дипл. економисту. Бошка је у чин свештеника рукоположио блаженопочивши Митрополит црногорско-приморски Данило, 23. јула 1972. на Цетињу. Августа исте године, protа је постављен за пароха у Бару, где је био и архијерејски намесник. Митрополит Данило одликовао је оца Бошку црвеним појасом 1974, да би га Митрополит Амфилохије произвео у чин protoјереја 1991, и поставио за члана Савета Митрополије и члана Црквеног суда Митрополије. Иако из сиромашне барске парохије, protа је успешно завршио Православни богословски факултет у Београду. Године 1994. protа прелази у Епархију тимочку, а наредне у Епархију сремску, где га Епископ сремски Г. Василије прво поставља за пароха и старешину Храма Рођења Пресвете Богородице у Сремској Каменици, а потом постаје парох и старешина Храма Св. Николаја у Добановцима.

Они који познају protу Богића, знају да је читавог свог живота радио за добрбит Српске

Православне Цркве. Обнављао је храмове после земљотреса у Бару. Уз помоћ верника, 1984. г., protа је подигао Храм Св. Василија Острошког на Рибњаку испод планине Суторман. Протином заслугом подигнут је и конак 1994, када је и успостављен монашки живот на овом светом месту. Успео је да се избори за земљиште на коме је никao велелепни Храм Св. Јована Владимира у Бару. Његовом заслугом подигнут је и парохијски дом у Бару. Обновио је Румијску литију, основао Крајинску литију и Спасовданску литију, која већ пуних дванаест година иде добановачким улицама. У Добановцима, на темељима урушене црквене куће која је била прва верска школа на овим просторима, protа је подигао прекрасни светосавски дом са салом, парохијским домом и канцеларијама, а потом је изградио и храмовну продавницу са пратећим објектима. Храм у потпуности одева у „ново рухо“: поставља нови цреп, електрифицира црквена звона и успева да реновира два стана у склопу старог парохијског дома. За све заслуге Цркви, Његово Преосвештенство Епископ сремски Г. Василије одликовао је protу Бошку 2. децембра 2003. правом ношења напрсног крста.

Црквена општина Добановци

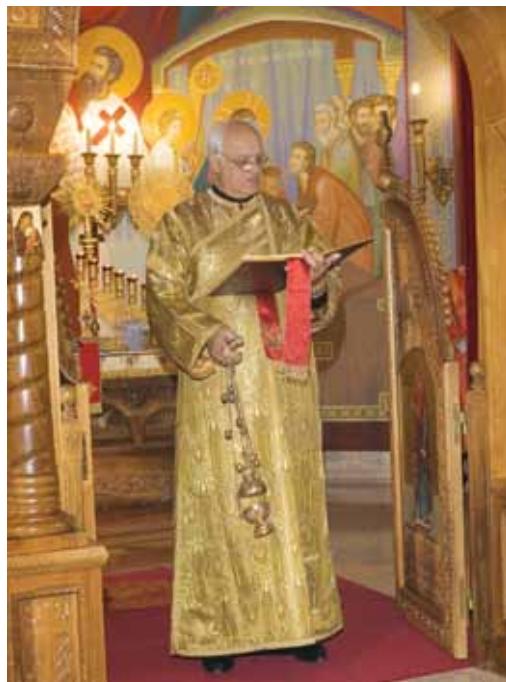
За оданост protу Бошку Српској Цркви и народу, ЦО у Добановцима 27. јула 2013. г. спрема велику свечаност на коју се позивају сви који су завршили Карловачку богословију 1972. године.

Осoba за контакт: Ђакон Boјan M. Весић,
тел: 060/464 14 99

Поводом четрдесет дана
од упокојењаprotoђакона
Станимира Спасовића

Сећање на вољеног професора

Протођакон Добривоје В. Милуновић

Протођакон и професор др Станимир Спасовић оставио је дубоки траг иза себе који ће остати трајно да сведочи о његовом животу и раду.

Путујући Србијом један амерички туриста је предео од Ужица до Крушевца, који највећим делом прати ток Западне Мораве, назвао једним од најлепших крајева које је ikада видео. Бог је овај крај богато обдарио не само родном земљом, бистром водом и чистим ваздухом, већ и духовним благом које вредног и здравог Моравца обликује у врлинског светосавца.

Жича, Љубостиња, Лазарица, Сретење, Никоље, Јовање, Преображење... Бање Врњачка, Матарушка, Трепча, Овчарска... Планине Јелица, Овчар, Каблар, Котленик, Столови, Гоч, Гледићи... Свете горе и планине, свете реке и долине, свете куће и окућнице. Све је свето што је од Бога даровано, а најсветији човек – икона Божија. Отприлике на пола пута овог живописног предела, на средини између градова Краљева и Чачка, налази се село Катрга. У

њему се, по Светом Сави 1937. године, у честитом дому Витомира и Драге Спасовић, родио син Станимир.

Пут од Катрге до Жиче је рavan али подугачак. Неколико пута, по прашњавом путу, ишли су отац и син и куцали на врата седмовратог манастира. Када су се врата светиње отворила, отац је одахнуо, обрисао зној са чела, прекрстio се и заблагодарио Господу. Вижљави Станимир одлази у велики град, у Београд, да учи за свештеника, а задовољни Витомир натраг, своме дому, срећан што је једно од своје деце предао на службу Господу.

Времена и живот у то доба нису били лаки. То није било непознато ни оцу ни сину. Но, страдање за истину и правду тешко пада само ономе ко има плитко памћење и кратак вид. Онај ко гледа у Христа Распетога и Васкрслога памти и речи светог апостола: „А сви који хоће да

живе побожно у Христу Исусу биће гоњени“ (2 Тим. 3, 12).

Васпитан најпре у дому својих родитеља, Станимир је своје образовање и духовно сазревање наставио у крилу наше мајке Цркве. Њој је предано служио до краја земаљског живота. Обдарен високим стасом и дивним гласом, он је свештенослужитељску службу почeo и завршио у ђаконском чину. Тога ради и бива причисљен Храму Св. Марка, у срцу Београда, да узноси прозбе Господу и достојно представља нашу Свету Цркву.

Многи побожни и отмени Београђани долазили су у Маркову цркву само да би чули његов дубоки глас. Блажено-почивши Патријарх Герман, познат по љубави према благојењу у богослужењу, веома радо и често га је позивао да му саслужује.

Поред љубави према богослужењу, протођакон Станимир је

још од ране младости нарочиту склоност показивао према нашој националној историји и канонском и црквеном праву. И у Београдској богословији и на Богословском факултету у Либертивилу, у Илиноју, предавао је ова два предмета.

Највећи допринос учинио је на пољу историје наше Цркве у дијаспори, чиме се пре њега нико није бавио на озбиљан и студиозан начин. Будући велики и признати стручњак из области канонског и црквеног права, много је допринео васпостављању јединства Српске Православне Цркве у дијаспори.

Као и по многим другим питањима из живота Цркве, увек је настојао да се ствари постављају на здраве ноге, ма колико то било непопуларно. Озбиљним људима, уосталом, суштина је увек била дражда од форме, а истина никада није могла да буде ограничена бројем присталица, странчарењем, географијом и слично. Професору је био драг Платон, али му је увек била дражда истина.

Посебну а могу слободно да кажем и највећу љубав протојакон Станимир је неговао према школству и богословском образовању. Када то кажем, онда пре свега мислим на ђаке и студенте, на децу. Позната су његове узречице: „дете моје“ или „децо моја“. За њега су сва деца о којима се старао и васпитавао била као и његова. Има једна дивна мисао код Светог Кирила Јерусалимског која о наставницима говори као о онима који знају шта хоће са децом. По овом светитељу, учитељ је онај који предаје себе са својом речју, он рађа, родитељ је. Ове речи могу се свакако применити на нашег драгог покојника.

Наравно, он је важио за веома строгог професора, можда и најстрожег. Свакако не њега ради, већ ради добробити будућих свештенопастира, стан-

дарда богословске просвете и угледа Цркве уопште. О њему најбоље сведоче приче и сећања његових ученика. Међу њима има оних које је као васпитач затицао у преступима, али им и праштао, педагошки укоравао и саветовао, препознавао када су у кризи и помагао. Они ће му због тога остати захвални до kraja живота.

До последњег издисаја живо се интересовао за стање нашег народа и Цркве, о савременим кретањима у друштву а нарочито о просвети. Поред благенопочившег Епископа Саве и Епископа источноамеричког Митрофана, нико се више и искреније није бринуо о Богословском факултету у Либертивилу од њега.

Његов став је углавном био традиционалан, али не и затворен за савремена дешавања. Неке појаве у нашем народу и Цркви, стране времену и приликама у којима се он формирао и изграђивао, тешко су му падале. О њима је са болом у души говорио, будући често брутално искрен. Можда о томе најбоље сведоче сузе које је на болесничкој постељи проливао, не само рана својих ради, већ ради рана рода свога који је искрено волео и коме је целог свог живота одано служио.

Као и сви људи у овоме свету, ни професор није био без мања и недостатака. Умео је брзо да се наљути, али још брже и одљути. Његове мане и недостатке потирала је спремност да брзо опрости. Праштање је лично практиковао, а код других људи највише ценио и поштовао. Љубав и праштање за њега су били синоними.

Ђаконски и професорски живот није био лак, а кора хлеба тако зарађена није била мека. Велики део онога што је доживљавао преносило се, некад хотимице а чешће нехотимице, и на његову честиту и

племениту супругу Олгу и децу, Витомира и Јелену. Снаху Тању и зета Жана поштовао је као и своје рођене. Много их је све волео а сусретима са њима се увек радовао.

Посебно место у његовом животу и неописиву радост чинили су му унук Павле и унука Исидора. Павле висок, на деку, а Исидора, виспрена као чигра, на баку. Хвала Богу, крсну славу, Св. Николу, имаће ко да слави и лозу Спасовића да продужи.

Протојакон и професор др Станимир Спасовић оставио је дубоки траг иза себе који ће остати трајно да сведочи о његовом животу и раду. Круну његовог научностваралачког рада чини допринос монографији *Црква Светој Марка у Београду*. У том храму отпочео је своју ђаконску службу, ту је и скончао, причествивши се телом и крвљу Васкрслога Господа из руку честитог брата и саслужитеља проте Михаила Арнаута. Остаће, поред осталог, упамћен и по надимку из детињства – Цане.

Поштовани професоре, овај некролог, у име твојих многобројних ученика и саслужитеља, поштовалаца и пријатеља, завршићу твојим речима: „Хвала ти за дугогодишње непомућено пријатељство.“ Доброме Господу нека је слава и хвала што те је позвао у данима када прослављамо Његово светло и славно Васкрсење. Хвала му што ти је милостије даровао довољно времена да се хришћански припремиш за привремени растанак од својих најмилијих и вечни сусрет са Њиме. Опрости нама који ти сагрешијмо у знању и незнању, из зависти и љубомора. Ако си према нама који смо те искрено волели био висок попут планине Јелице, онда си гордељиве и сујетне надвисио више од Хималаја. Христос воскресе!

Слободан Продић

Јевсевије Памфил, Живот Константинов

Истина – издавачка установа
Епархије далматинске,
Шибеник 2013.

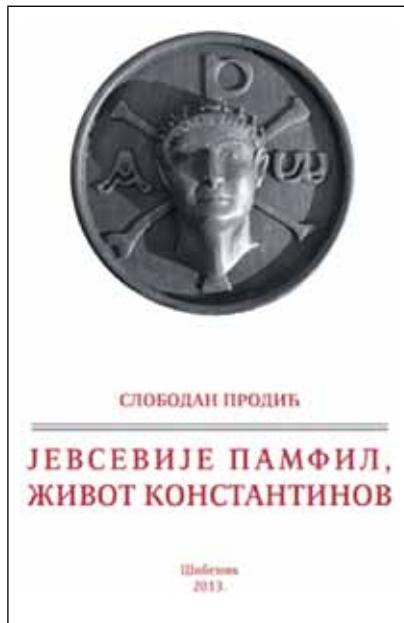
У години прославе јубилеја Миланског едикта, а у оквиру издавачке делатности Епархије далматинске, објављена је књига Слободана Продића, *Јевсевије Памфил, Живот Константинов*.

Реч је о делу у коме аутор излаже многе информације о Епископу Јевсевију, човеку који се с пуним правом назива оцем црквене историје.

Јевсевије Памфил, данас мањом познат управо као аутор надалеко чувене *Историје Цркве* која је, споменимо и то, вољом Божјом и благословом Епископа Фотија пре неколико месеци такође објављена у издавачкој делатности Епархије далматинске, аутор је још неколико важних наслова, међу којима је свакако и дело *Живот Константинов*.

У време када се, захваљујући прослави Миланског едикта (313. г.), често говори о императору Константину Првом Великом, свакако је прикладно да се коначно на српском језику појави књига која у себи неће садржати само превод списка Епископа Јевсевија, него и квалитетно написан рад о аутору овог дела, као и много-бројне коментаре који савременим читаоцима, а поготово онима који нису баш нарочито упознати са историјом Цркве и историјом Римске империје, олакшати читање овог дела.

Оно што такође можемо охарактерисати као важан елемен-

нат издања које је пред нама, свакако је и литература на коју нас усмерава г. Слободан Продић. Ово је од нарочите важности, пре свега, нашим ученицима и студентима, јер, уколико студиозно истраже наведену литературу и прихвате информације сабране у њој, не би требало да нас чуди уколико у догледно време светлост дана угледа још неки квалитетан научни рад о Јевсевију Кесаријском или о императору Константину Великом.

Извор: cic.srb

Андреј Тарасјев

4 духовника

Београд: Православный
Богословский факультет
Университета в Белграде:
Сербское отделение
Международного общественного
Фонда единства православных
народов, 2013.

298 стр.: илустр.; 20 см
ISBN 978-86-915959-2-0

Невоља зближава

Као дете одрасло у породици избеглог руског свештеника,

писац ове књиге био је у прилици да живот Руса и њихове Цркве упозна „изнутра“, што представља недостижну предност у односу на све ауторе који би се прихватили таквог посла. Та предност овде је дошла до пуног изражaja.

О топлини и значају српске помоћи избеглим Русима говорио је и у оно време кад би му се то могло само замерити и у званичном Београду и у Москви где се о избеглим презиво говорило једино као о „белима“. Увек је са поштовањем истицао оданост српског народа према својој вери, без обзира на жртве.

Реч је о руским духовницима на српској земљи. „О оним људима који су служење унесрећеним сународницима спојили са служењем Цркви“.

Био је захвалан као да су Срби могли и друкче да поступе од онога како и што су тада за Русе учинили. Тачно је једно, Срби нису и не би могли да поступе на други начин независно од онога шта је Русија за њих учинила само неколико година раније.

Помоћ из Русије је стизала вековима. За поробљене Србе значила је много. Али је највише значила чињеница да негде на истоку постоји народ исте вере и крви. Још пре два века Сима Милутиновић зна да „из Русије Сунце не излази“.

Пре више од три века избегли Патријарх Арсеније III Чарнојевић се надао и очекивао помоћ за ослобођење од Турака на исти начин као што су његови потомци чинили кроз сва потоња времена. Тад је и сама Русија била далеко од моћи којом располаже касније, на размеђу другог и трећег миленијума.

Доказ близкости кроз векове – користе се исте црквене књиге штампане у Русији, а потом и наслов књиге пред нама – исти је у оба језика.

Не изненађује топао пријем на који су избегли Руси нашли

у братској Србији. Ту су могли срести велики број бивших руских ђака, па и личних познаника са свог ранијег школовања. Отуда не чуде речи добро дошлице тада оца Венијамина, будућег браничевског Епископа: „Добро дошли међу рођену браћу“ и потом им је пожелео скори повратак. Слично размишљање могло се чути при обичним разговорима: „Сада Србија треба да пружи помоћ избеглим руским људима“.

Има и немилих размишљања. Како да тако срдачном пријему следи толико неочекиваних тешкоћа да би избегли добили свој храм који је после свих напора успешно приведених крају ипак само једна „печурка“, по речима самог аутора. У другим престоницама руски храмови су постали још од раније када није било избеглих. Једноставно, у Београду где се користи исти црквени језик као и у Русији, нема потребе за посебним храмом, што је само доказ више за близост.

Потом у једном одломку текста се говори како се и током мирног живота у Русији много радило и отуда се рађа питање: Ако се у тој огромној и моћној земљи тако и толико радило што је она још пре револуције и економски и војнички била сразмерно слаба?

Сувишна су размишљања која се јављају код појединих клирика која иду у правцу тражења „преседана“ (аналогије) за њихов случај. Нашли су га у примеру Кипра који помињу и оци Шестог васељенског сабора. Пред налетом туђина Кипрани са острва беже на копно и налазе се у области антиохијског јерарха. Сабор је стао на гледиште да аутономна права Кипарске Цркве треба да остану на снази и у новим приликама.

Уместо размишљања о примеру Кипарске Цркве, пошто није било тежње да их неко потчини, овде би примеренија била аналогија из преписке

српског деспота Ђурђа Бранковића и цариградског Патријарха Генадија Схолара (1456) где се истиче незгода истовременог постојања два епископа у истом месту. У том погледу решење се само наметнуло. Карловци као седиште аутокефалног митрополита до Првог светског рата сада су били без епископа и ту је смештен поглавар Руске Заграницне Цркве. Тако су Карловци „осуђени“ да буду седиште поглавара. Решено је овим путем питање „прожимања“ власти.

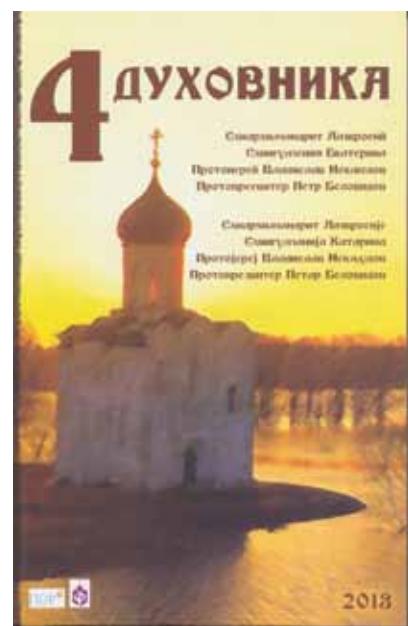
Руски храм Свете Тројице у Београду постаје катедрала поглавара Руске Заграницне Цркве и отуда истовремено и чувар државних светиња. Ту је хиротонисано девет епископа који су одлазили на своје дужности по целом свету; затим ту је рукоположено 47 свештеника и 15 ђакона.

Кроз цео текст се провлачи стално са трудом скопчано стварање о стварању и одржавању црквених хорова. Тешко се то уклапа са условима избеглиштва где би прави подвиг био имати само једину особу способну да испуни обавезе певнице.

Зна се да при сахрањивању умрлих поред храма постоји известан ред. Највише се помиља на југоисток а потом се цене осунчане стране. Са севера се сахрањују заслужни лајци. Руси се и као клирици радо опредељују за северну страну што је знак чежње за изгубљеном отаџбином.

У огромној Русији за део њених синова није било места и кренули су у „остatak“ света. „Свима је на уснама било име Србија. Тамо су Руси као код своје куће... Тамо нас прихватају као своје...“ Много то подсећа на песму српских војника са Крфа о земљи далекој од мора. И то је доказ више духовне близости.

Срби знају за дугачке руске службе. Себе сматрају малим

народом, малом земљом, па мисле да им и службе могу бити краће. Код Руса је све велико и њима је лако...

Међутим и код Руса није свуда исто, помињу се људи из Петрограда навикли на кратке службе концертног типа. Сада се јавља и Београдски типик што значи враћање предајском начину богослужења.

Антологија доживљеног – 6. април 1941. за Србе је ранаван Косовском Видовдану. Ускрс је те године био две недеље касније – разорен град, јутрење уместо у поноћ тек у 7, забрана окупљања.

Три године касније, Београд је бомбардован на сами практеник Ускрса од српских „савезника“. О томе се упорно ћути. Затим долази наводно ослобођење где је прослава Ускрса још тужнија. Тад се у руском храму уништава и део парохијског летописа да би се избегле и додатне невоље.

Књиге руског свештеника настрадалог у затвору (1949) стижу и до библиотеке САНУ. И то је део историје књиге код Срба – по безброй пута треба подсетити на уништење Народне библиотеке као највећу ломачу књиге током Другог светског рата. Књига са посветом аутора увек има посебну ➤

вредност, а поготову ако је посвећена владару земље. Маса њих је ушла у „редовни фонд“ поједињих јавних библиотека доступан свакоме што значи њихово брзо пропадање.

Стање код Руса је тешко као код свих избеглица. Овде се појављује један детаљ који открива и невоље њиховог до маћина, српског Патријарха Димитрија код кога је радни кабинет уједно и спаваћа соба. Земља је исцрпена кроз године ратовања и то се свуд осећа.

И Патријарх Гаврило међу својим првим актима сматра за потребно да се обрати Руској Цркви са жељом за што бржом обновом Православне Русије – ни он иако „на бруду стоји“ не види шта и Србе и Русе чека само за неки месец.

Свештеник Владислав Некљудов – име ретко код Руса, упућује на неку везу са Србима од раније – овде се јавља и као „јунак“ и као писац житија свог са служитеља Петра Беловидова.

Истраживачима сукоба на „линији Информбироа“ не пада на памет да се позабаве како у тим трвењима пролазе избегли припадници свештенства чије невоље тада нису мање од оних које трпе први стаљинисти.

Долазак такозваног ослобођења избегле Русе ставља у нови вишеструко тежи положај. Комплетира се судбина избегличког јада једном већ

одбеглих од большевика – прво оптужбама да су и што су противници большевизма, а онда за три године нечијом (само) вољом „претворени“ су у агенте истих большевика.

Одломак ненаписане историје Заграничне Руске Цркве коју нико није пратио, познавао и не би био способан да је састави ни приближно онако као аутор који је и сам део тог живота! Стога ће књига бити незаобилазни приручник будућим историчарима.

Аутор признаје свој „дуг“: „Руски духовници на Српској земљи... Било их је после трагедије Грађансог рата безброј... Ово је прича о само четири од њих“. У ваздуху остаје питање када ће бар још о некима нешто да напише. Питање је да ли данас неко и колико зна о њима, а писати боље сигурно не може од састављача књиге пред нама.

При поласку на неизвесни пут избеглиштва и не слути се шта тек предстоји. Ту нико није довољно паметан. „Одједе и остале црквене ствари, молим да се у случају моје смрти или несреће врате у Ц Новоросијске Мушке гимназије“. Подсећа порука на завете старих преписивача да се књига не носи из храма за који је и преписана. У оба случаја почетна жеља се није могла испунити.

Живорад Јанковић

БЕРЛИН

Наслеђе Отаца

На иницијативу берлинских Срба у мају 2013. године је основана Фондација *Наслеђе Отаца*. Ова фондација ће окупљати све озбиљне и добронамерне људе који желе да узму учешће у великом националном културном пројекту. Пројекат играног филма о оснивачима српске нације, Стефану Немањи (Св. Симеону) и Св. Сави, и о вредностима које су поставили у темеље српског националног идентитета – *Отац* – могао би да буде једна од окосница духовног препорода, без чега тешко да се може доћи до економског и културног препорода.

Први и основни циљ фондације је снимање филма *Отац*, а намера је оснивача да се фондација и убудуће бави српском духовношћу и културом. Сценаристи филма *Отац* су ђакон Ненад Илић и Владимир Петровић.

РУСИЈА

Научни и духовни центар

Како преноси новинска агенција *Иншерфакс*, Руски федерални нуклеарни центар и манастир Успење Пресвете Богородице у Сарову планирају да оснују научни и духовни центар за неговање дијалога између представника научне заједнице и Руске Православне Цркве.

Научни и духовни центар налазиће се у зградама које су некада припадале манастиру,

Отац Јован Мајендорф
Брак – православна перспектива
 Отачник, БЕОГРАД 2012.

Мајендорфова књига је драгоценा свакоме ко се интересује за хришћанско поимање брака. У њој аутор истражује значења које је брак имао у јудаизму и Новом Завету, раној Цркви и Римском праву, светотајинском животу и, на крају, савременом друштву. Теме којима се бави јесу други брак, мешовити бракови, развод, абортус, планирање породице и родитељство... Ова књига је од нарочитог значаја како за свештенство тако и за венчане и оне који се припремају за свету тајну брака.

а сада би требало да му буду враћене.

У вези са овим пројектом Митрополит новгородски и арзамски Георгије и други црквени представници су разговарали са замеником министра за економски развој Андрејем Клепачем, замеником министра пољопривреде Игором Маниловом, начелником управе у Сарову Валеријем Димитровим и представницима Нуклеарног центра.

Извор: <http://www.pravoslavie.ru>

БЕОГРАД Из Хришћанског културног центра

На редовној скупштини београдског Хришћанског културног центра, одржаној почетком јуна, изабрана је нова управа (председник Вукашин Милићевић, потпредседник Александар Ђаковац и директор Благоје Пантелић) и усвојен план рада за идућу годину. Између осталог, а на предлог председника ХКЦ-а презвитеља Вукашина Милићевића једногласно је донесена одлука да се име центра промени у „Хришћански културни центар др Радован Биговић“, како би се и на тај начин одало дужно поштовање и допринело трајном сећању на оснивача и дугогодишњег председника центра оца Радована Биговића. Такође је усвојен и предлог да одмах отпочне са припремањем сабраних дела проф.

Биговића, као и да се покрене шира иницијатива за подизање његовог споменика у Градском парку у Земуну.

Извор: ХКЦ инфо

ЉУКОВО

„Херувими“ на Видовданском фестивалу

Захваљујући прошлогодишњем запаженом наступу, чланови дечјег црквеног хора „Херувими“ из Беочина и ове године учествовали су на фестивалу *Видовдански дани у Љукову*, једанаестом по реду. На манифестацији, чији су организатори Црквена општина и КУД „Чигра“ из Љукова, поред домаћина наступили су ОКУД Инђија, КУД „Доситеј Обрадовић“ – Гргуревци, КУД „Соко“ – Инђија (дечија секција Јарковци) и КУД „Жарковци“.

Уз шароликост мелодија из различитих крајева наше земље, након концерта уприличена је вечера и другарско вече за све учеснике фестивала.

Извор: Епархија сремска

ЊУЈОРК Изложба „Милански едикт и Виминацијум“

У Парохијском дому Цркве Светог Саве у Њујорку, 7. јула 2013. године отворена је изложба „Милански едикт и Виминацијум“ коју је посетило на стотине људи. Планирано је да се изложба из Њујорка пресели у још десетак градова Америке и Европе.

Виминацијум, један од најзначајнијих локалитета из

времена Римског царства на територији Србије, поново је доспео у жижу домаће јавности у мају месецу када је, у години обележавања јубилеја Миланског едикта, био место свечаног отварања изложбе „Константин Велики и Милански едикт 313 – Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије“ као и извођења опере „Аида“. Овим поводом, у Виминацијуму је реконструисан Римски амфитеатар, један од ретких сачуваних на тлу Европе.

Извор: www.edictofmilan2013.com/

НЕМЕНИКУЋЕ Дани Милована Видаковића

Са благословом Епископа шумадијског Г. Јована, на празник Светих Апостола Петра и Павла, 12. јула 2013. године, у порти неменикућске цркве осамнаести пут одржана је традиционална културно-уметничка манифестација посвећена нашем првом романописцу-романсијеру Миловану Видаковићу, рођеном у Неменикућама.

У програму су учествовали академик Матија Бећковић, глумац Танасије Узуновић, со-листа Оливер Њего, КУД „Шумадија“ из Влашке, и други.

Извор: Епархија шумадијска

КРОЗ ХРИШЋАНСКИ СВЕТ

Маријана Петровић

ИЗРАЕЛ

Мозаци у Галилеји

Током ископавања у Укоку, локалитету у Доњој Галилеји, археолози су на поду позноримске синагоге, датиране на пети век, открили прелепе мозаике. Ископавањима у Укоку, древном јеврејском селу (које се помиње у ИНав. 19, 34) руководе Џоди Магнес са Универзитета у Северној Каролини и Шуа Кисилевиц из Израелске управе за стварне.

Прошле године је у источном крилу синагоге откривен мозаик на којем је приказан Самсон са лисицама (Суд. 15, 4). Овог лета је откривен још један мозаик на којем је представљен Самсон – овога пута како носи градска врата Газе на раменима (Суд. 16, 3). Поред Самсона су приказани јахачи на коњима, који вероватно представљају кнезове филистејске. Иако у Старом Завету није тако описан, Самсон је на оба ова мозаика представљен као див.

На мозаицима у позноримским синагогама често се могу видети библијске сцене, али је Самсон приказан само у још једној античкој синагоги у Израелу, у Кирбет Вади Хамаму.

„Откриће два мозаика на којима је представљен Самсон нам указује на то да је ова синагога била украсена циклусом посвећеним Самсону – првим циклусом те врсте на територији данашњег Израела“, рекла је проф. Магнес.

У источном крилу синагоге откривен је још један фрагмент мозаика на којем је при-

казано неколико женских особа и један слон. Испод те слике се могу видети лукови који се надвисују над младићима. Младићи окружују старца који у рукама држи свитак. Испод те слике је приказан бик, избoden копљима, из рана му липти крв, а поред њега је војник, на самрти или је већ умро, у рукама му је штит.

Овај мозаик се по стилу, квалитету и садржају разликује од сцена са Самсоном и пре ма речима проф. Магнес ту је можда приказана победничка поворка или пак прича о мучеништву које је описано у Макавејским књигама; ако би ова претпоставка била тачна, то био први пример да приповест из апокрифне књиге краси једну античку синагогу.

Сви мозаици се тренутно налазе у процесу конзервације а даља ископавања су заказана за лето 2014. године.

Извор: Универзитет Јужне Каролине (<http://www.unc.edu>)

РУСИЈА

Крст Андреја Првозваног

Са благословом Патријарха московског Кирила и Архиепископа атинског Јеронима, крст на коме је према предању распет Свети Апостол Андреј Првозвани боравиће од 11. јула до 2. августа у Русији, Украјини и Белорусији.

Крст на коме је апостол распет се тренутно чува у право-

славном храму у грчком граду Патра, на полуострву Пелопонез. Преношење крста на територију Руске Православне Цркве поклапа се са 1025. годишњицом крштења Русије, саопштио је Александар Гатилин, представник Фонда Светог Андреја Првозваног, који организује овај догађај.

Крст ће 11. јула специјалним летом са аеродрома Араксос у Патри бити пребачен у Петроград где ће бити до 15. јула, од 16. до 26. јула ће бити у Москви, од 26. до 28. јула у Кијеву, и од 29. јула до 2. августа у Минску.

Извор: <http://greece.greekreporter.com>

ИТАЛИЈА

Сећање на емигранте

Папа Фрања положио је у понедељак, 8. јула, у италијанској луци на острву Лампедуза венац у знак сећања на хиљаде емиграната из Африке који су изгубили животе док су покушавали да стигну до тог малог италијанског острва.

Лампедуза, острво површине 20 квадратних километара које је само 113 километара удаљено од Туниса постало је за сиромашне и очајне емигранте који не презају да крену на ризичан пут претрпаним и небезбедним бродовима и чамцима једна од главних капија за улазак у Европу.

У таквим подухватима, проtekлих година је велики број људи настрадао, а многи се воде као нестали.

Само дан пре папиног доласка на Лампедузу, 120 људи, међу којима и једна трудни-

ца, спасено је из мора пошто су мотори на њиховом броду отказали.

Према подацима УН, скоро 8.000 емиграната стигло је до обала јужне Италије у првој половини ове године, претежно из северноафричких земаља, углавном из Либије.

Од почетка ове године је, на воде УН, 40 људи погинуло на путу из Туниса ка Италији, што је мање него прошле године, када је готово 500 људи изгубило живот или нестало.

БУГАРСКА

Смрт Митрополита Кирила

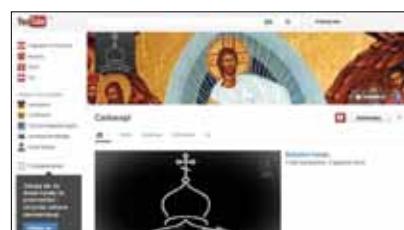
Митрополит бугарског града Варне Кирил пронађен је мртав на плажи на обали Црног мора у близини града у уторак 9. јула, пренео је бугарски државни радио, додајући да полиција истражује његову смрт за коју се претпоставља да је била насиљна.

Митрополит Кирил је рођен 8. јуна 1954. године у селу Царев Брод на североистоку Бугарске, општина Шумен. Године 1968. је уписао богословију у Софији. По завршетку богословије уписује Богословски факултет у Атини. Замонашен је 1972. године а за јерођакона је рукоположен 1976. године.

Године 1980. је постављен за викара Сливенске епархије и унапређен је у чин Архимандрита; 1981. године је докторирао на Московској духовној академији одбравнивши докторску дисертацију под називом „Учешће Руске Цркве у ослободилачком покрету бугарског народа у 19. веку“. За викарног епископа стобијског

хиротонисан је 1988. године, а наредне године постављен је за митрополита Варне. Недељу дана након смрти Патријарха Максима, бугарски архијереји су Митрополита Кирила избрали за мјестобљуститеља патријарашког трона; Високо-преосвећени Кирил обављао је ову дужност до избора новог бугарског патријарха.

Извор: <http://mitropolia-varna.org/>

ПОЉСКА

Јутјуб канал Польске Цркве

Поводом прослављања 11 година од оснивања веб-сајта Польске Православне Цркве (<http://www.cerkiew.pl>) са радом је отпочео и Јутјуб канал на којем ће, осим занимљивих православних видео записа са интернета бити објављивани и ауторски видео записи.

Тим који уређује веб-сајт обрадио је и први видео запис који је постављен на Јутјуб каналу Польске Цркве (www.youtube.com/user/Cerkiewpl) а на том снимку је забележена прослава стогодишњице од оснивања цркве у Котерки, селу у близини границе са Белорусијом.

ГРЧКА

Павлија у Верији

У Верији се сваке године током јула одржавају свечаности у част Светог Апостола Павла под називом „Дани Светог Апостола Павла – Павлија“.

Свечаности се завршавају међународним научним симпозијоном и црквеном прославом празника Светог Апостола Павла у сачуваном „Олтару“, месту апостолске проповеди. Ове године, у периоду од 26. до

29. јуна, Српску Православну Цркву на међународном научном симпозијону под називом „Власт и служење по Светом Апостолу Павлу“ представљао је Епископ крушевачки др Давид. Овом приликом, Епископ Давид је прочитао и писмо Његове Светости Патријарха српског Г. Иринеја учесницима симпозијона.

Извор: Епархија крушевачка

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Поаро чита Свето Писмо

Дејвид Сушет, глумац који већ 25 година у популарној адаптацији детективских прича Агате Кристи игра Херкула Поароа у претходној години је, у паузама између снимања и наступа у позоришту, више од 200 сати читало и снимало читаво Свето Писмо – од Постања до Књиге Откривања, изговаривши тачно 752.702 речи – наводи лондонски дневник *Гардијан*. Снимак се тренутно налази у монтажи, биће сведен на 78 сати, а планирано је да буде завршен до следећег Вакрса.

Овај седамдесетшестогодишњи глумац је решио да се посвети овом јединственом подухвату након снимања двodelне документарне емисије *Стойама Апостола Павла* за британску телевизијску станицу Би-Би-Си.

Извор: www.guardian.co.uk/

ИЗ ЖИВОТА ЦРКВЕ

Олга Стојановић

У ПОА

Панихида погинулим војницима

На позив Удружења Срба у Р. Македонији „Свети Сава“, на Задушнице, свештенослужитељи Православне Охридске Архиепископије одслужили су панихиду над посмртним остацима погинулих војника из Балканских ратова и Првог светског рата, од 1912. до 1918. године, у Спомен–костурници у селу Доњи Караслари код Велеса.

Помену су присуствовали гђа Душанка Дивјак Томић из Амбасаде Р. Србије у БЈР Македонији, проф. Бора Ристић у име Удружења Срба „Свети Сава“ у БЈР Македонији, верници и представници српске заједнице у БЈР Македонији.

Извор: <http://www.srbi.org.mk/>

У ЗРЕЊАНИНУ Духовска академија

Благодаћу Духа Светога ове године је у великој сали Културног центра Зрењанин, 23. јуна 2013. г., по пети пут одржана је свечана духовска академија под називом *Духови – Дани књижевности и дечијег стваралаштва*. Заједнички организатори ове сада већ традиционалне манифестације били су Друштво књижевника Баната, Црквена општина Светоархангелска – Зрењанин и Културни центар Зрењанин. У оквиру овогодишње манифестације одржане су и радионице основних школа „Петар Петровић Његош“ и „9. мај“. Дечијом школицом сликарства руководио је професор Миљан Прелевић. Након завршених радио-

У БУДИМПЕШТИ Одмах ослободите Архиепископа Јована!

У Будимпешти је од 3. до 8. јула 2013. године одржана редовна 14. генерална скупштина Конференције европских Цркава (KEK). На овом заседању је било присутно преко 470 учесника са 220 делегата, који су представљали око 120 регистрованих Цркава и верских заједница: православних, англиканских, протестантских и старокатоличких. Римокатоличка црква није званични члан KEK-а, али је она активно укључена у његов рад преко Европске бискупске конференције. Српску Православну Цркву на овом заседању представљали су Епископ браничевски Г. Игњатије, Епископ ремезијански Г. Андреј, Епископ стобијски и Мјестобљуститељ струмички Г. Давид из Охридске Архиепископије, ђакон Зоран Алексић и као члан делегације магистар Јулија Видовић.

На крају свога рада Конференција европских Цркава издала је саопштење у вези са хапшењем и затварањем Архиепископа охридског и Митрополита скопског Јована од стране власти Републике Македоније.

У саопштењу се каже:

Скупштина Конференције европских Цркава (KEK) са великим забринутотошћу је дознала за хапшење и притварање Архиепископа Јована у Р. Македонији. Верује се да је до овога дошло услед његовог остваривања права на верску слободу, а што је његово људско право. Истичемо да је слобода вероисповедања и убеђења основно људско право, загарантовано Универзалном декларацијом о људским правима и Европском конвенцијом о људским правима чији је потписник и Р. Македонија.

Скупштина KEK подржава апел Светског савета Цркава високом комесару Уједињених нација за људска права и специјалном известиоцу о слободи вероисповедања и убеђења при Уједињеним нацијама да пажљиво испитају овај предмет. Скупштина KEK позива комесара за људска права при Савету Европе и специјалног представника Европске уније за људска права да хитно размотре овај случај. Са своје стране, Скупштина KEK тражи од институција да испитају да ли су притворски услови у сагласности са стандардом постављеним од стране Савета Европе. Позивамо Владу Р. Македоније и Његову еминенцију Николу Груевског, председника Владе Р. Македоније, да обезбеде фер суђење и да одмах ослободе Архиепископа Јована – да се брани са слободе, у складу са одредбама кривичног закона Р. Македоније.

Молимо своје Цркве чланице KEK да нам се придруже у молитви и со-лидарности са Архиепископом Јованом тиме што ће постати протестна писма надлежним органима. Извор: Православна Охридска Архијепископија

ница наступили су Дечији хор ученика верске наставе „Анастасија“ из Зрењанина, Дечији црквени хор „Преподобни Рафаило Банатски“ и Градски дечији хор са диригентом Едитом Сатлер, а најмлађи чланови КУД-а „Пионир“ одиграли су неколико својих кореографија. Својим стиховима многобројним окупљенима у сали Културног центра Зрењанин представили су се и победници дечије Песничке штафете. Част да затвори овогодишњу духовску академију припада је музичком саставу „Ступови“ из Београда.

Каїтихејша Владимира Д. Марковић

У НОВОМ САДУ

Помен новомученицима чурушким

У Музеју жртава чурушке рације, некадашњем Топаловом магацину, Епископ новосадски и бачки Г. Иринеј служио је у среду, 26. јуна 2013. године, помен новомученицима чурушким и свима који су пострадали у Шајкашкој рацији 1942. године. Епископу Иринеју саслуживали су Епископи осечко-пољски и барањски Лукијан и јегарски Порфирије, као и свештенство Епархије бачке, уз учешће вернога народа. Помену су присуствовали

и г. Томислав Николић, председник Републике Србије и г. Јанош Адер, председник Републике Мађарске. По завршеном помену, председници су положили венце на Спомен-обележје невиним српским жртвама. Присутни су се потом упутили ка Храму Вазнесења Господњег, где их је протонамесник Петар Тривуновић, настојатељ храма, упознао са историјатом ове светиње.

Пострадалим припадницима мађарског народа помен је код навоподигнутог споменика, који се налази поред Старе Тисе у Чуругу, служио Преузвишиeni др Иван Пензеш, бискуп суботички.

Председници Николић и Адер положили су венце на Спомен-обележје мађарским жртвама страдалим 1944. и 1945. године. Споменик је постављен у знак сећања на одмазду комунистичке власти над мађарским становништвом у време такозване војне управе крајем 1944. и почетком 1945. године, када је знатан број чурушких Мађара убијен, а остатак пртеран.

Председници Србије и Мађарске сагласили су се да је заједничко одање поште жртвама српске и мађарске националности историјски догађај и темељ мирне сарадње два народа.

Извор: Епархија бачка

ВАЉЕВО

Ходочашће Св. Нектарију

У организацији манастира Јовање, а са благословом Епископа ваљевског Г. Милутина, од 27. јуна до 1. јула 2013. г., организовано је појасничко путовање на Егину до чудотворних моштију Св. Нектарија. Верници из Србије и Црне Горе су се најпре помолили крај гроба благене успомене Патријарха Павла у манастиру Раковица и наставили

Апел за помоћ

Свештеник Владимир Живковић из Бечмена има 33 године, отац је троје деце. О. Владимир је оболео од акутне мијелоидне леукемије и налази се на клиничком лечењу. Одређена средства већ су сакупљена, али потребно је сакупити још 80.000 евра.

Епархија сремска покренула је акцију прикупљања средстава. Помоћ за о. Владимира можете уплатити на текући рачун број 205-9011005008373-28, Комерцијална банка, на име Сретена Лазаревића; сврха: лечење свештеника Владимира. Благодарећи помоћи Добротворног фонда СПЦ „Човекољубље“, Телеком Србије одобрио је СМС број 3494 преко којег, слањем празне поруке, можете уплатити 100 динара за лечење о. Владимира.

пут за Солун где је служен молебан за здравље у Цркви Св. Димитрија. Поклонили су се Св. Петки у кланицу Темпи. На Видовдан је вођа пута о. Ненад Андрић одслужио параклос српским војницима на Зејтинлику. Монахиње у манастиру Св. Нектарија су са радошћу дочекале вернике из Србије који су се поклонили моштима светитеља и причестили се на Св. Литургији. У новом храму који је још у изградњи, а посвећен је Св. Нектарију, поред моштију светитеља о. Ненад је служио молебан за здравље и напредак. У повратку, верници су се поклонили у манастиру Св. Анастасије и целивали мошти Св. Теоне.

Славица Лазић

УБИЈЕЉИНИ Видовдан у манастиру Св. Петке

У манастиру Свете Петке Парацкеве у бијељинском насељу Петјезера одржана је централна прослава Видовдана у организацији Трећег пјешадијског пука, настављача и чувара традиције Војске Републике Српске у Оружаним снагама Босне и Херцеговине

Свету Архијерејску Литургију и параклос пострадалима у одбрани вјере православне од Косова па до наших дана служио је Епископ хвостански Г. Атанасије, новоизабрани Епископ бихаћко-петровачки, православни војни Епископ у Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ. Богослужењу је, уз

велики број вјерног народа, присуствовао и највиши државни врх Републике Српске, на челу са предсједником Републике Српске Милорадом Додиком и предсједником Скупштине Републике Српске Игором Радојичићем. Преосвећеном су саслуживали јереј Милорад Милиновић, настојатељ Канцеларије православног душебрижништва, јереј Иван Савиновић, бригадни војни свештеник, као и протођакон Славољуб Милошевић и ђакон Владислав Голић.

За славском трпезом љубави, која је припремљена под покровитељством предсједника Републике у манастирској порти, скоро хиљаду присутних званица и вјерника поздравили су командант Трећег пјешадијског пука ОС БиХ пуковник Рајко Кнежевић, градоначелник Бијељине Мићо Мићић, помоћник министра одбране Босне и Херцеговине Мирко Околић и предсједник РС Милорад Додик.

Извор: Епархија зворничко-шушљанска

У АРАНЂЕЛОВЦУ Духовна трибина

Са благословом Његовог Преосвећенства Епископа шумадијског Г. Јована, у недељу 30. јуна 2013. године одржана је духовна трибина у сали црквено-парохијског дома Врбичке цркве на тему *Црква и савремене информационе технологије*. Гост и предавач на овој изузетно посвећеној трибини био је презвитељ др Оливер ➔

ИЗ ЖИВОТА ЦРКВЕ

Олга Стојановић

Суботић, управник Центра за проучавање и употребу савремених технологија СПЦ, иначе парох у београдском насељу Жарково.

На изузетно задовољство свих присутних, о. Оливер је подробно, упечатљиво и на моменте врло сликовито објаснио све предности и мање савремених информационих технологија у свакодневном хришћанској животу. Одговарајући на постављена питања у другом, делу трибине, предавач је, између остalog, зрео и хришћански одговорно указао на предрасуде и заблуде али и на реалне опасности које нам доносе савремена средства идентификације: лична карта са чипом, биометријски пасош итд.

Протојонамесник Милован Ранковић

НА КИМ

Састанак посвећен заштити светиња СПЦ

Са благословом Његове Светости Патријарха српског Г. Иринеја, Преосвећена Господа епископи рашко-призренски Теодосије, члан Светог Архијерејског Синода СПЦ, и липљански Јован, викар Патријарха српског, примили су 3. јула 2013. године у Пећкој патријаршији генералног секретара НАТО савеза г. Андерса Фог Расмусена, команданта КФОР-а генерала Халбауера и око четрдесет представника земаља чланица НАТО савеза. Са члановима Северноатлантског савета, највишег управног тела НАТО савеза, разговарано је о заштити светиња Српске Православне Цркве на Косову и Метохији.

Високе госте испред Српске Православне Цркве на капији Пећке патријаршије дочекали су Епископ рашко-призренски Г. Теодосије и викарни Епископ липљански Г. Јован. После поздрава са игуманијом

Февронијом, у великој трпезарији манастира одржан је састанак са презентацијом о заштити светиња Српске Православне Цркве.

Владика Теодосије се, у име Патријарха српског Г. Иринеја, захвалио КФОР-у на досадашњој заштити манастирâ и цркава, указавши да је међународно војно присуство и даље неопходно и поред одређеног напретка у безбедности. – Једино КФОР има пуни капацитет да предупреди насиљне нападе које смо могли да видимо у протеклим годинама и да гарантује дугорочну заштиту нашим светињама и вредним споменицима културе, – рекао је Владика Теодосије.

Након послужења у порти манастира, гости су посетили комплекс цркава Пећке патријаршије и непосредније се упознали са значајем ове светиње која је од 13. века духовно средиште Српске Православне Цркве. Генерални секретар НАТО г. Расмусен нагласио је да ће међународне мировне снаге остати и даље присутне и ангажоване у обезбеђивању заштите српских светиња.

Извор: Информативна служба СПЦ

У ХЕРЦЕГОВИНИ

Молитвено сећање

У Љубињском селу Бјелошев До, у суботу, 6. јула, уз присуство многоbroјних вјерника, Епископ захумско-херцеговачки Г. Григорије служио је паракос дјеци страдалој у збјегу у Илији 1941. године У збјегу од усташа, у периоду између јуна и октобра 1941. године, у планини Илији у нељудским условима од глади и болести умрло је 12 беба од којих је 9 било у првој години живота.

Након што је освештао споменик, Преосвећени се обратио присутним: „Овакво спомен обиљежје ништа друго не свједочи до вакрсење, као и побједу правде над неправдом; свједочи посрамљење tame од свјетlosti, te посрамљење зликоваца од неvinе dјeце.“

Извор: Епархија захумско-херцеговачка

Вјечнаја памјат

Протиница Видосава Делић

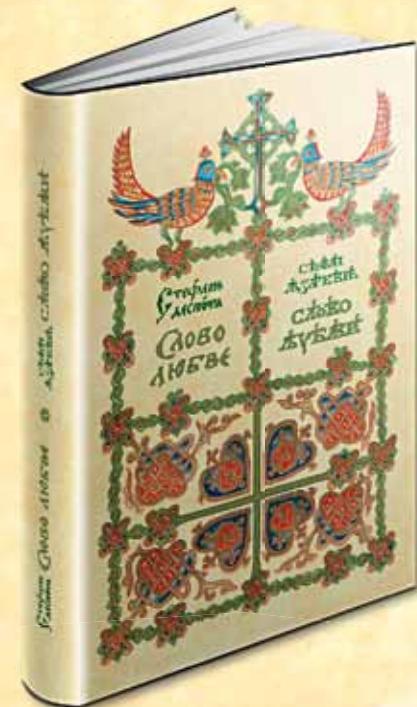
На Васкрс 2013. лета Господњег, у раним јутарњим сатима док су у храмовима широм православног света служена вакршња јутрења и прве вакршње Литургије, преминула је изненада у 76. години протиница Видосава Делић, супруга пароха и архијерејског намесника жабальског у пензијиprotoјереја-ставрофора Милана Делића. Припремајући се за најрадоснији празник, срећна што је породица на окупу, овоземаљски живот окончала је окружена најближима: супругом Миланом, ћерком Зорком, сином Петром, снајом Татјаном и унуцима Миланом и Константином.

Сахрањена је према властитој жељи у Жабљу, на Ђурђевдан, далеко од родног Сивца, за којим је у старости чезнула. Смрт је предосећала, о смрти говорила, сећајући се уочи самртног часа својих покојника.

Рођена је као јединица, од оца Саве Ђурића, трговца, и мајке Зорке Ђурић рођене Влашкалић, и од малена је васпитавана у духу светосавља. С вером у Бога прошла је нимало лак пут попадије у Чуругу, Ади и Жабљу. Попадија је пола попа, па је то била и наша тетка Вида, како смо је звали у Чуругу, ми некадашњи богослови. Увек пристојна, дочекивала је парохијане у одсуству нашег попа Милана, старавајући се да живот чурушке парохије, а касније и парохија у Ади и Жабљу, не трпи, ако верни народ не затекне свог свештеника кући, тренутно заузетог другим црквеним обавезама.

Као пример и образац у служењу својој Цркви и народу, треба да буде подршка у ношењу животног Крста супруге свештеника.

Свештеник Бранко Ђурић

Књига има 210 стр.
Формат 230 x 330 mm
Тврд повез са златотиском
и омотом; штампа у више боја
на уметничком папиру

РАБАТ ОД **20%** СЕ
ОДОБРАВА ЗА КУПОВИНУ
11-50 ПРИМЕРАКА

СЛОВО ЉУБВЕ

Д. СТЕФАНА ЛАЗАРЕВИЋА

Деспота српског

Једна од најлепших песама о љубави у нашој књижевности је сигурно СЛОВО ЉУБВЕ; то је наша „Химна љубави“. Она је текстом мала а богата даровима, има десет строфа, чија иницијална слова у акrostиху творе наслов самог дела.

Зато не чуди што је изнудила интересовања најумнијих интелектуалаца српског књижевнословља, да овај, овако мали саставак, тако здушно проучавају, преводе, тумаче и опет изнова преводе и појашњавају.

Богатство нашег језика они су у преводима користили до савршенства: Миливоје Башић, Стојан Новаковић, Драгутин Костић, Момчило Настасијевић, Милош Савковић, Драгољуб Павловић, Ђорђе Сп. Радојчић, Јустин Поповић, Ђорђе Трифуновић и Атанасије Јевтић.

Колико труда, знања, познавање страних језика и поетске спретности су морали имати преводиоци на стране језике. Енглески: Вида Јанковић, Радица Поповић,

Тамара Огњевић, Драган Миливојевић, француски:

Оливера Милићевић и Ален Капон, Босански:

Мануела Натошевић – Новаковић, италијански:

Даниел Ђанкане и Драган Мраовић, грчки: Јелена Фемић – Касапи и Зоран Јелисавчић, и пољски: Ванда Котовилова.

Своје дивљење поетској отмености и витештву деспота Стефана Лазаревића Високог, раскоши златног доба српске средњовековне уметности и своје хвалоспеве, узвишену и никад не допеваној химни љубави, СЛОВУ ЉУБВЕ текстове написаше: Ђура Даничић, Стојан Новаковић, Драгутин Костић, Ђорђе Сп. Радојчић, Димитрије Богдановић, Милан Кашанин, Миодраг Павловић, Владета Јеротић, Атанасије Јефтић, Ђорђе Трифуновић и Светлана Велмар – Јанковић, које својим поетским текстом о БДЕЊУ Деспота Стефана Лазаревића бди над нама и данас.

Све ово је зналачки осмислио и лепотом украсио Боле Милорадовић.

СЛОВО ЉУБВЕ – најљепши је гар

Цена: 5.000,00 дин.

РАБАТ ОД **30%** СЕ
ОДОБРАВА ЗА КУПОВИНУ
51-100 ПРИМЕРАКА

РАБАТ ОД **40%** СЕ
ОДОБРАВА ЗА КУПОВИНУ
ПРЕКО 101 ПРИМЕРКА

Издавачка фондација – Штампарија Издавачке фондације
Архиепископије београдско-карловачке
Београд, Краља Петра 5 • Тел. 011/30 25 106; 30 25 210; Факс: 011/32 81 884
Електронска пошта: izdavackafondacija@spc.rs; stamparija@spc.rs

Слово љубве се гарива са љубављу и радошићу!

ДОБРОЧИНСТВО

Београд, Добрињска 2
тел/факс: 011/2687-416, 2686-445
dobrocininstvo@gmail.com
www.dobrocininstvo.spc.rs

ЛЕТЊА ДУХОВНА ШКОЛА
Манастир Соко 10 - 17. август

СВЕТИЊЕ МОСКВЕ

25. август - 03. септембар
Дивјејево, Владимир, Оптина...

ОДМОР У ПРЕДВОРЈУ СВ. ГОРЕ
04 - 14. септембар

МАНАСТИРИ ГРУЗИЈЕ

07 - 15. септембар

Домовина равноапостолне Нине

ХИЛАНДАР 08 - 14. септембар

КРСТОВДАН У СВЕТОЈ ЗЕМЉИ

22 - 30. септембар

22. септембар - 04. октобар

ОСТРОГ

сваког викенда

АГЕНЦИЈА СРПСКЕ ЦРКВЕ

Помозите и ви обновује призренске Богословије!

У септембру 2011. године обновљен је рад Богословије у Призрену, која је запаљена и уништена у мартовском погрому 2004. године.

Богословија је од кључног значаја за опстанак српске заједнице на Ким – којој су потребни свештеници који су одрастали, учили и живели на овим просторима. Епархија рашко-призренска и косовско-метохијска овом приликом упућује апел верном народу у земљи и расејању да својим прилозима помогне рад Призренске богословије.

Динарски рачун:

Комерцијална банка, 205-172349-51

НАРУЦБЕНИЦА

Шифра претплате
(попуњава служба претплате)

Претплаћујем се
на следеће часописе
(означите жељени часопис
и начин претплате)

Име и презиме наручиоца:	ПТТ број и град:		
Адреса:	Држава, епархија:		
Часопис	Годишња претплата		Начин слања (важи за иностранство)
	Србија	Иностранство	
<i>Православље</i>	1700 динара	45€ или 70\$ или 70 CAD или 75 AUD или 35£	Обичном поштом
		60€ или 90\$ или 90 CAD или 100 AUD или 45£	Авионом
<i>Православни мисионар</i>	500 динара	20€	Обичном поштом
		25€ за Европу или 35€ ван Европе	Авионом
<i>Теолошки појледи</i>	900 динара	20€	Обичном поштом
		25€ за Европу или 35€ ван Европе	Авионом
<i>Гласник СПЦ</i>	1200 динара	32€ за Европу или 35\$ ван Европе	Обичном поштом
		60€ за Европу или 65\$ ван Европе	Авионом
<i>Светоносавско звонце</i>	690 динара	25€	Обичном поштом
		30€ за Европу или 40€ ван Европе	Авионом

Наруџбеницу слати на адресу: „Православље“ – Српска Патријаршија, Краља Петра 5, 11000 Београд, Србија